

Södertörns högskola | Institutionen för samhällsvetenskaper

Kandidatuppsats 15 hp | Journalistik | HT-terminen 2012

Programmet Journalistik och multimedia

Abort eller barnamord

– svenska och irländska journalisters
rapportering om abort

Av: Strömfors, Emelie och Lundberg, Matilda

Handledare: Appelgren, Ester

Examinator: Jan-Olof Gullö

ABSTRACT

I denna studie undersöks hur journalister på Sveriges och Irlands största dagstidningar, Dagens Nyheter och Irish Independent, rapporterar om abort under perioden 1 januari - 1 augusti 2012. Studiens teoretiska utgångspunkt har inspirerats av Jesper Strömbäcks teori om mediernas gestaltningsmakt. Carol Lee Bacchis 'What's the problem'-approach har gett en förståelse för att abortfrågan ses på olika sätt i olika delar av världen. Bill Kovach och Tom Rosenstiels journalistiska riktlinjer har varit utgångspunkt för vad som förväntas av yrkesverksamma journalister världen över. För att besvara hur journalisterna på de båda tidningarna rapporterar om abort genomfördes en kvantitativ analys som omfattade 152 texter. Den kvantitativa analysen kompletterades med en kvalitativ analys av fem texter från varje tidning. Studien visar att de ideologiska och kulturella strukturer som återfinns i samhället i hög grad återspeglas i hur journalister rapporterar om abort. Abort omskrivs med en högre acceptans i Dagens Nyheter och mer konservativt i Irish Independent. Samtidigt är svenska journalisters rapportering om abort mer likriktad än de irländska journalisternas, som visar på en bredare spann av åsikter och sätt att se på abortfrågan. Det finns inte enbart skillnader i hur irländska och svenska journalister rapporterar om abort. Studien visar att även om journalisterna har olika syn på abortfrågan ser de på den som makthavarnas ansvar - inte individens. Svenska journalisters rapportering om abort blir även mer lik de irländska journalisternas när abortfrågan övergår till att handla om det mer etiskt känsliga ämnet fosterdiagnostik.

Nyckelord: *Abort, Dagens Nyheter, Irish Independent, Irland, Journalistik, Sverige*

FÖRORD

Att fråga sig hur journalister rapporterar om abort är högst relevant och intressant då svaren både berättar något om journalistens yrkesroll samt landet denne verkar i. För oss är abortfrågan intressant eftersom det är en fråga med många aspekter, det är en kvinnofråga, en etisk och historisk fråga, en fråga om mänsklig rättighet men också en laddad religiös fråga. Under arbetet med uppsatsen har vi både överraskats och fått funderingar bekräftade, men framför allt har vi lärt oss mycket vi inte visste om abort, hur det porträtterats historiskt och hur rapporteringen kring ämnet ser ut idag.

Vi har under hela processen med uppsatsen arbetat nära varandra och haft stor nytta av att reflektera och bolla tankar och idéer sinsemellan. Vi vill rikta ett stort tack till vår handledare Ester Appelgren för vägledning och uppmuntran under arbetets gång.

Matilda Lundberg och Emelie Strömfors, december 2012

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Inledning	1
2. Bakgrund	2
3. Teori	5
4. Syfte och frågeställning	7
4.1 Begrepp	7
5. Metod och material	8
5.1 Tidningarna	8
5.2 Kvantitativ textanalys	8
5.2.1 Urval	9
5.2.2 Analyskriterier	9
5.3 Kvalitativ textanalys	11
5.3.1 Urval	11
5.3.2 Analyskriterier	12
5.3.2.1 Källor	12
5.3.2.2 Fokus	13
5.3.2.3 Ton	13
5.3.2.4 Manifesta och latent budskap	14
5.4 Metodkritik	14
6. Resultat och analys	15
6.1 Kvantitativ textanalys	15
6.1.1 Källor	15
6.1.2 Fokus	18
6.2 Kvalitativ textanalys	20
6.2.1 "Abortkliniker brister i stöd efter ingreppet"	20
6.2.2 "Diktaturens grymhet"	23
6.2.3 "Ska avskräcka från abort"	24
6.2.4 "I doktor Mengeles fotspår"	27
6.2.5 "Hundratusentals kvinnor skulle kunna räddas"	29
6.2.6 "Embryo screening raises too many ethical questions"	32
6.2.7 "Government to vote for more liberal law on abortion"	34
6.2.8 "Forced abortion for chinese mother who failed to fill form"	35
6.2.9 "Tanaiste tries to ease coalition strains over abortion"	38
6.2.10 "Let's finally talk about abortion with some calm"	39
7. Diskussion	41
7.1 Källor	41
7.2 Fokus	43
7.3 Ton	44
7.4 Manifesta och latent budskap	45
7.5 Sammanfattning	46
7.6 Framtida forskning	47
8. Referenser	48

8.1 Tryckta källor _____	48
8.2 Uppslagsverk _____	49
8.3 Elektroniska källor _____	49
8.4 Rapporter _____	49
8.5 Artiklar _____	49
8.6 Religiös text _____	49
9. Bilagor _____	50
9.1 Bilaga 1: Kodschema _____	50

1. INLEDNING

Abort, en mänsklig rättighet eller en kriminell handling? Abort är ett ständigt aktuellt ämne i medierna och omnämns både som barnamord och abort. I Sverige har abort varit lagligt i 37 år och ämnet är inte i närheten så känsligt som i många andra delar av världen. Sveriges största dagstidning Dagens Nyheter publicerade 48 texter som berörde ämnet abort under de första sju månaderna av 2012. Under samma period publicerade Irish Independent, Irlands största dagstidning, 104 texter som berörde abort. Att antalet texter i den irländska tidningen är mer än dubbelt så många som i den svenska är föga förvånande då abortdebatten är högaktuell i landet. Abort är förbjudet på Irland och röster för både liberalisering av lagen och för nolltolerans mot abort höjs när frågan får utrymme i politiken.

Hos oss väcks frågor kring journalistens roll och diskursen kring abort i pressen. Vi har undersökt både artiklar, krönikor och insändare i de båda tidningarna för att kunna överblicka diskursen samt urskilja skillnader i journalistiken hos två jämförbara tidningar från länder med väldigt olika ideologisk, politisk och kulturell syn på abort. Även om insändare har figurerat, främst i Irish Independent, har studiens fokus lagts på redaktionellt beställt material. Hur påverkas journalisten av klimatet i landet? Finns det underliggande värderingar i den textuella diskursen? Och vilka får komma till tals i abortfrågan?

Genom kvantitativ och kvalitativ textanalys har vi sökt besvara våra frågeställningar. Den teoretiska utgångspunkten har inspirerats av Jesper Strömbäcks gestaltningsteori. Carol Lee Bacchis What´s the problem-approach har legat som grund till en förståelse för samhällets syn på vad som är ett problem. Och en förståelse för vad som förväntas av journalister i deras yrkesroll har givits genom Bill Kovach och Tom Rosenstiels journalistiska riktlinjer.

2. BAKGRUND

Möjligheten att genomgå en abort är idag närmast en självklarhet för svenska kvinnor, men lagar och attityder har inte alltid sett ut som de gör idag. I många länder är debatten kring abort fortfarande känslig och högaktuell. På Irland är abort inte lagligt och här är frågan omstridd bland politiker, människorättsaktivister och utövande katoliker. Redan under antiken fanns olika uppfattningar om när ett liv började. Vissa ansåg att det startade vid befruktning, andra menade att livet började när ett barn föds, men den vanligaste uppfattningen var att livet utvecklades successivt mellan befruktning och födsel. Trots att källorna från antiken är svårtolkade kan de tyda på att tidig abort var tillåtet, innan fostret ansågs ha utvecklats för långt. Först på 200-talet, i det romerska riket, började aborter motverkas för att öka befolkningmängden. Senare fortsatte den otillåtande synen på abort i den tidiga kristendomen av etiska skäl.¹

I Sverige har kvinnor sedan 1975 rätt till abort fram till och med graviditetsvecka 18. Efter vecka 18 tillåts abort endast om det finns särskilda skäl eller om fostret är svårt skadat. Då görs en utredning och Socialstyrelsens godkännande krävs.² Kravet på synnerliga skäl efter vecka 18 grundar sig på att aborten ses som mer etiskt tveksam ju längre fostret utvecklats. Aborten anses här även vara mer psykologiskt påfrestande för kvinnan eftersom hon vanligtvis börjat känna fosterrörelser. Efter vecka 22 är det inte lagligt att göra abort i Sverige då barnet bedöms kunna överleva utanför livmodern.³ För att få göra en abort i Sverige måste kvinnan vara svensk medborgare eller bosatt i Sverige. Socialstyrelsen kan medge abort för en utländsk kvinna om det finns särskilda skäl. En utländsk kvinna som väntar på besked om asyl eller uppehållstillstånd ses som bosatt i Sverige och behöver därför inte ansöka om tillstånd.⁴

Från 1938 gavs begränsade möjligheter till laglig abort i Sverige, kvinnor kunde vända sig till en abortkurator vars främsta syfte var att övertala gravida kvinnor att inte göra abort. Argumenten mot abort var både av etiska slag, att det släckte ett potentiellt liv, och att aborterna hämmade ökningen av befolkningen. Det främsta argumentet mot aborter var dock att det var skadligt för

¹ Lennerhed, Lena. *Historier om ett brott - illegala aborter i Sverige på 1900-talet*. Stockholm, Bokförlaget Atlas, 2008, s. 109

² Vårdguiden. Vårdguiden, Sjukdomar och råd, Abort. 2011-05-16. <http://www.vardguiden.se/Sjukdomar-och-rad/Omraden/Behandlingar/Abort/> (Hämtad 2012-12-06)

³ Vängby, Staffan. Svensk lagstiftning. I *Erfarenheter och egna val*, Barbro Gustafsson, Gisela Helmius, Lena Lennerhed, Elisabeth Persson (red.), 71-77. Stockholm, Förlagshuset Gothia, 2000, s. 75

⁴ SOU 2005:90. Utredningen om utländska aborter. *Abort i Sverige - Betänkande av Utredningen om utländska aborter*. Stockholm: Fritze. s. 97-98

kvinnans fysiska och psykiska hälsa.⁵ Innan lagen om fri abort trädde i kraft var det vanligt att svenska kvinnor reste till Polen där fri abort infördes 1959. Informationen om möjligheten till abort i Polen spriddes med försiktighet från kvinna till kvinna och med hjälp av studentförbund som tagit ställning i abortfrågan.⁶ Fram till 1975 utfördes även många olagliga aborter i Sverige, ibland av läkare som utförde dem i hemlighet och ibland av privatpersoner utan medicinsk utbildning men även av den gravida kvinnan själv. I tidningarna rapporterades om dödsfall och avslöjade kvacksalvare, benämningen på utbildade abortörer. Illegala aborter framställdes som livsfarliga både av abortmotståndare för att avskräcka och av sexreformatörer som strävade efter att legalisera abort.⁷

På det katolska Irland är abort olagligt. Lagen stiftades 1861 och enligt den utför varje kvinna som på något sätt avbryter sin graviditet en kriminell handling, även medverkan till abort är ett brott. 1983 infördes en lagändring för att ytterligare stärka skyddet för det ofödda barnet, i tillägget likställs det ofödda fostrets rätt till liv med kvinnans rätt till liv. Idag reser irländska kvinnor precis som de svenska gjorde under 1960 och 70-talet utomlands för att genomföra aborter. Att resa för abort samt att informera om abortresor var förbjudet innan Europadomstolen för mänskliga rättigheter fastslog att förbudet inskränkte yttrandefriheten. Efter domen följde folkomröstningar om två tillägg i den irländska konstitutionen som ledde till att resorna och att informera om resorna blev lagligt. 1995 infördes en lag som reglerar informationen om abortresorna. Endast läkare och särskilt godkända företag får ge rådgivning om abortresor och företag som ordnar abortresor får inte annonsera i landet. På internet finns dock reklam för abortresor och här kan även kvinnorna boka resor och aborter. De irländska kvinnorna står själva för kostnaderna som resorna innebär. När de kommer hem har de rätt till uppföljande vård efter abort.⁸

Irland styrs idag av en koalitionsregering bestående av det konservativa Fine Gael och det mer liberala Labour. Fine Gael vill behålla Irlands nuvarande abortlag medan Labour är öppna för en

⁵ Lennerhed, Lena. *Historier om ett brott - illegala aborter i Sverige på 1900-talet*. Stockholm, Bokförlaget Atlas, 2008, s. 149-151

⁶ Lennerhed, Lena. *Historier om ett brott - illegala aborter i Sverige på 1900-talet*. Stockholm, Bokförlaget Atlas, 2008, s. 174-176

⁷ Ibid, s. 56-58

⁸ SOU 2005:90. Utredningen om utländska aborter. *Abort i Sverige - Betänkande av Utredningen om utländska aborter*. Stockholm: Fritze. s.106-111

liberalisering där abort är tillåtet när graviditeten innebär en fara för kvinnans liv.⁹ Irland är ett land där religion är en stor del av vardagen, 84 procent av befolkningen kallar sig för katoliker och undersökningar visar att mässan varje vecka besöks av 43 procent av befolkningen.¹⁰ Enligt den ursprungliga katolska tron skapas livet vid befruktningen, allt liv är heligt och abort är därmed utsläckande av liv.¹¹

Både Irland och Sverige är medlemmar i Europeiska Unionen. Europaparlamentet tar ställning för legalisering av abort. *“Europaparlamentet anser att aborter bör vara lagliga, säkra och tillgängliga för alla, för att trygga kvinnors reproduktiva hälsa och rättigheter.”*¹² Fokus i betänkandet ligger dock på vikten av sexualutbildning, rådgivning och tillgång till preventivmedel. Europaparlamentet tydliggör att abort inte ska användas som en familjeplaneringsmetod, istället för preventivmedel, och rekommenderar att medlemsstaterna ska arbeta för att minska antalet aborter.¹³

Irlands abortlag är den mest restriktiva av alla EU-ländernas, abort utförs endast för att rädda livet på den gravida kvinnan. Sverige är det EU-land där flest aborter utförs, 18 av 1000 kvinnor genomgår abort.¹⁴ De två länderna representerar två extremer inom EU, vilket gör dem särskilt intressanta för en jämförande undersökning av den mediala diskursen om aborter. Journalistikens uppdrag innefattar att agera självständig bevakare av makten, fristående från dem som bevakas och att vara ett öppet forum för kritik och kompromiss.¹⁵ Den här studien ämnar undersöka hur och i vilken utsträckning de två ländernas skilda syn på abort påverkar journalisternas rapportering i ämnet. För att svara på detta har artiklar från respektive lands största dagstidning

⁹ Brennan, Michael. *Tánaiste tries to ease coalition strains over abortion*. Irish Independent, 2012-07-23

¹⁰ Fuller, Louise. Catholicism in Twentieth-Century Ireland: From “an Atmosphere Steeped in the Faith” to à la Carte Catholicism. I *Journal of religion in Europe, Volume 5, Number 4, 2012*, 484-513. BRILL, s. 484

¹¹ Schwenzer, Gerhard & Arborelius, Anders & Kozon, Czeslaw & Gijsen, B.M. Johannes & Goebel, Gerhard & Müller, Georg & Aarts Johannes & Kenney, William & Martensen, Hans & Brandenburg, Hubertus. *Att värna om livet – Herdabrev från de nordiska katolska biskoparna om det ofödda barnets värdighet*. Göteborg, 1999

¹² A5-0223/2002. Europaparlamentet. Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhetsfrågor. *Betänkande om sexuella rättigheter och reproduktiv hälsa*. s. 9

¹³ Ibid, s. 8

¹⁴ Ibid, s. 15

¹⁵ Kovach, Bill & Rosenstiel, Tom. *The Elements of Journalism*, andra upplagan. New York, Three rivers press, 2007, insida av pärm

analyserats. Dagens Nyheter hade en upplaga på 292 100 exemplar under 2011,¹⁶ samma år hade Irlands största dagstidning Irish Independent en upplaga på 265 389 exemplar.¹⁷

3. TEORI

Den teoretiska utgångspunkten för denna studie har inspirerats av Jesper Strömbäcks gestaltningsteori. Gestaltningsteorin har tre aspekter, den första handlar om hur mediernas gestaltningar av verkligheten påverkar hur människor uppfattar samma verklighet. Det är viktigt att ha i åtanke att medierna gestaltar sin bild av verkligheten, en bild som är en (re)konstruktion av verkligheten.¹⁸ Full journalistisk objektivitet är enligt Strömbäck omöjligt att uppnå.¹⁹ Istället handlar journalistisk objektivitet om att tillämpa metoder som minskar risken för att det journalistiska innehållet präglas av egna eller andras tolkningar av verkligheten.²⁰ Nästa aspekt av gestaltningsteorin handlar om att mediernas val av hur de gestaltar verkligheten i sin tur bidrar till att reproducera och sprida olika maktcentras och ideologiers syn på verkligheten. Den sista aspekten handlar om mediernas innehåll och vad det innehållet representerar. All nyhetsförmedling påverkas av en rad val som journalisten gör. Journalisten är den som avgör vilka ämnen som framförs i medier, ur vilket perspektiv de berättas, med vilka attribut och vilka källor. En del av dessa val är medvetna men många betraktas som självklarheter vars närvaro journalisten själv är omedveten om.²¹ Djupt rotade kulturella värderingar, normer och myter kan samtliga påverka vilka gestaltningsval journalisten gör. Och gestaltningsvalen kan i sin tur påverka medborgarnas åsikter, attityder och beteenden i en fråga.²²

Vad som ses som ett problem är föränderligt, såväl tid som rum kan förändra synen på ett ämne. Abort sågs inte som ett problem förrän det under andra halvan av 1800-talet höjdes röster om att abort var ett problem som borde förbjudas. Abort blev därmed ett problem först när det krävdes

¹⁶ TS. TS, Mediefakta och upplagor, Dagens Nyheter. 2012.

<http://www.ts.se/Mediefakta/Index.aspx?mc=000448>(Hämtad 2012-12-10)

¹⁷National Newspapers of Ireland. NNI, Circulation.

<http://www.nni.ie/v2/broad/portal.php?content=../includes/circulation.php> (Hämtad 2012-12-09)

¹⁸ Strömbäck, Jesper. *Makt, Medier och Samhälle*. Stockholm, SNS Förlag, 2009, s.119-120

¹⁹ Ibid, s.141

²⁰ Strömbäck, Jesper. *Medierna som fjärde statsmakt - en studie av begreppet granskande journalistik*. Studier i politisk kommunikation, nr 1. Sundsvall, Demokratiinstitutet, 2003, s.14, ISRN DMI-FoU-29-SE

²¹ Strömbäck, Jesper. *Medierna som fjärde statsmakt - en studie av begreppet granskande journalistik*. Studier i politisk kommunikation, nr 1. Sundsvall, Demokratiinstitutet, 2003, s.119-120, ISRN DMI-FoU-29-SE

²² Ibid, s.124-125

att det sågs på som ett problem.²³ Carol Lee Bacchis ‘What’s the problem’-approach menar att abort inte är en fråga, utan flera frågor beroende på hur abort definieras. Det finns flera aspekter som påverkar synen på abort; tid, rum, sed och historia påverkar samtliga hur abort uppfattas. Vidare får uppfattningen av ett ämne konsekvenser för hur det handskas med.²⁴ I denna studie har Bacchis ‘What’s the problem’-approach legat som grund till en medvetenhet om att abortfrågan är ett problem i ett visst sammanhang men inte i ett annat.

I *The Elements of Journalism* fastslår Bill Kovach och Tom Rosenstiel att “det främsta syftet med journalistik är att förse medborgarna med den information de behöver för att vara fria och självstyrande.”²⁵ För att upprätthålla journalistiken som en objektiv informationskälla etablerar Kovach och Rosenstiel tio riktlinjer som var journalist bör följa:

1. Journalistens första förpliktelse är mot sanningen.
2. Journalistens första lojalitet är till medborgarna.
3. Journalistens disciplin är verifiering.
4. Journalisten måste hålla sig fristående från de som bevakas.
5. Journalisten måste agera självständig bevakare av makten.
6. Journalisten måste vara ett forum för öppen kritik och kompromiss.
7. Journalisten måste sträva efter att göra det viktiga intressant, och relevant.
8. Journalisten måste hålla nyheterna omfattande och proportionerliga.
9. Journalisten har en skyldighet att följa sitt personliga samvete.
10. Även medborgarna har rättigheter och skyldigheter när det kommer till nyheterna.²⁶

I denna studie har det tagits fasta på Kovach och Rosenstiels journalistiska riktlinjer som en förståelse för vad som förväntas av journalisten. De journalistiska riktlinjerna är framtagna för journalistiska utövare världen över och är därmed applicerbara på såväl svenska som irländska journalister.

²³ Bacchi, Carol Lee. *Women, Policy and Politics: The Construction of Policy Problems*. London, SAGE Publications Ltd., 1999, s.163

²⁴ Ibid, s.7-14

²⁵ Kovach, Bill & Rosenstiel, Tom. *The Elements of journalism*, andra upplagan. New York, Three Rivers Press, 2007, s.12

²⁶ Kovach, Bill & Rosenstiel, Tom. *The Elements of journalism*, andra upplagan. New York, Three Rivers Press, 2007, insidan av pärmen

Med Strömbäcks gestaltningsteori, Bacchis 'What's the problem'-approach samt Kovach och Rosenstiels journalistiska riktlinjer som inspiration ska denna studie undersöka huruvida mediernas gestaltning av abort skiljer sig åt i två länder vars syn på abort i mångt och mycket är varandras motsatser.

4. SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING

Syftet med denna uppsats är att undersöka hur svenska och irländska journalister rapporterar om abort och i vilken utsträckning.

Frågeställningen som har använts för att svara på syftet är:

Hur rapporterar journalister på Sveriges och Irlands största dagstidningar om abort 1 januari 2012 - 1 augusti 2012?

Vilka aktörer får synas i artiklarna och på vilka villkor får de synas?

I vilka kontexter rapporteras det om abortfrågan?

Vilka värderingar finns i texterna?

Vad är skillnaderna och likheterna i de två tidningarnas sätt att rapportera om abort?

4.1 Begrepp

I denna studie är det framkallade (provocerade) aborter som undersöks. När ordet abort används i studien är det framkallade (provocerade) aborter som avses. Användande av preventivmedel ses i denna studie inte som provocerad abort. Selektiv abort, abort som görs på grund av olika sjukdomar eller missbildningar hos fostret, behandlas i vissa av de undersökta texterna. När selektiva aborter avses i den kvalitativa studien anges detta. Spontana aborter (missfall)²⁷ och avbrytande av havandeskap (sker efter den 22:a graviditetsveckan med önskan om att rädda moderns och barnets liv) ses inte som abort.²⁸

²⁷ Persson, Elisabeth. *Medicinsk praktik . I Erfarenheter och egna val. En bok om abort.* Pehrsson, Anna-Lena (red.). 25-37, Stockholm, Förlagshuset Gothia, 2000, s.25-26

²⁸ Vängby, Staffan. *Svensk lagstiftning. I Erfarenheter och egna val. En bok om abort.* Pehrsson, Anna-Lena (red.). 25-37, Stockholm, Förlagshuset Gothia, 2000, s.75

I denna studie har benämningen foster setts som det neutrala ordet för att beskriva det befruktade ägget.²⁹ Ordet abort har setts som det neutrala ordet för att beskriva avbrytandet av en graviditet.³⁰ I det studerade materialet har andra ord såsom barn och döda förekommit för att beskriva foster och abort. Detta har tolkats som en värdering av journalisten.

5. METOD OCH MATERIAL

På följande sidor redogörs för studiens metod, det material som har studerats och hur det har studerats. Avsnittet avslutas med metodkritik.

5.1 Tidningarna

För att besvara frågeställningarna har texter ur Sverige och Irlands största dagstidningar, Dagens Nyheter och Irish Independent, studerats. Dagens Nyheter utkom först gången 1864.³¹ Idag ges tidningen ut sju dagar i veckan och hade 2011 en upplaga på 292 100 exemplar per utgivningsdag.³² Irish Independent utkom första gången 1905.³³ Tidningen ges ut alla dagar i veckan utom söndagar då systertidningen Sunday Independent ges ut. I denna studie studeras endast Irish Independent. 2011 hade Irish Independent en upplaga på 265 389 exemplar per utgivningsdag.³⁴ Anledningen till att Dagens Nyheter och Irish Independent valts som representanter för Sverige och Irlands journalistik är att de båda tidningarna är de största dagstidningarna i respektive land och har en liknande upplagesiffra vilket gynnar jämförandet av de båda tidningarna.

5.2 Kvantitativ textanalys

Kvantitativ analys är en användbar metod när förekomsten av olika typer av innehållsliga kategorier i ett material ska undersökas.³⁵ Denna studie söker med hjälp av kvantitativ textanalys besvara hur frekvent kategorin abort förekommer i journalistiskt producerat material samt hur

²⁹ Nilsson, Ove. *Fosterutveckling*. I *Nationalencyklopedin*. <http://www.ne.se/lang/fosterutveckling> (hämtad 2012-12-14)

³⁰ Bygdeman, Marc & Malmquist, Jörgen. *Abort*. I *Nationalencyklopedin*. <http://www.ne.se/lang/abort> (hämtad 2012-12-14)

³¹ Dagens Nyheter, Information om DN, Korta fakta, uppdaterad 2010-05-04, <http://www.dn.se/innfoo/info---hem/korta-fakta> (hämtad 2012-12-30)

³² TS. TS, Mediefakta och upplagor, Dagens Nyheter. 2012. <http://www.ts.se/Mediefakta/Index.aspx?mc=000448> (hämtad 2012-12-10)

³³ Irish News Archive, Irish Independent & Sunday Independent, <http://www.irishnewsarchive.com/irish-independent.php> (hämtad 2012-12-30)

³⁴ National Newspapers of Ireland. NNI, Circulation. <http://www.nni.ie/v2/broad/portal.php?content=../includes/circulation.php> (Hämtad 2012-12-09)

³⁵ Esaiasson, Peter & Gilljam, Mikael & Oscarsson, Henrik & Lena Wängnerud. *Metodpraktikan. Konsten att studera samhälle, individ och marknad*, fjärde upplagan. Stockholm, Nordstedts juridik, 2012, s.199

frekvent olika källor förekommer i det utvalda materialet. Endast det textuella är föremål för denna analys, inget visuellt material har tagits i beaktande.

5.2.1 Urval

Studien inleds med en relativt omfattande kvantitativ textanalys för att ge en övergripande bild av hur medier rapporterar om abort samt för att underlätta vid urvalet av artiklar till den kvalitativa textanalysen. Insamlingen av material till studien genomfördes i Mediearkivet (Retriever research) för Dagens Nyheter och i Irish Newspaper Archives för Irish Independent. Sökordet som användes var "abort", vilket är ordet för abort på både svenska och engelska. Sökningen begränsades till tryckta källor och resulterade efter bortfall i 48 artiklar från Dagens Nyheter och 104 artiklar från Irish Independent. Sökningen i Mediearkivet resulterade nästan uteslutande i artiklar om abort. Sökresultatet i Irish Newspaper Archives var inledningsvis betydligt större då alla artiklar med ordet abort, vilket även betyder avbryta på engelska, inledningsvis inkluderades. Detta innebar att texter om djurskötsel och sport initialt var en del av materialet men sållades bort innan analysen. Den tidsperiod som studerades var 1/1 - 1/8 2012. Sammanlagt publicerades 152 artiklar i Irish Independent och Dagens Nyheter om abort under den valda perioden.

Tidsperioden är vald för att förhindra att artiklarna som analyseras domineras av det amerikanska presidentvalet. Debatten kring amerikansk abortpolitik och presidentkandidaternas olika ställning i frågan utgör merparten av artiklarna som publicerats i tidningarna augusti till oktober 2012. Urvalet är gjort för att öka undersökningens giltighet. Ett urval som hade inkluderat artiklar om det amerikanska presidentvalet under denna period hade bidragit till att ge en skev bild av hur det skrivs om aborter i de tidningar som undersöks. Urvalet bidrar dock inte till att utesluta den amerikanska politikens närvaro i abortfrågan i såväl Dagens Nyheter som Irish Independent.

5.2.2 Analyskriterier

I den kvantitativa textanalysen undersöktes varje analysenhet för att kvantifiera artikeltyp, artikelförfattare och artikelförfattarens kön, vilka källor som använts i artikeln samt huruvida abort var artikelns huvudfokus eller ej.³⁶

³⁶ För kodschemata, se bilaga 1

De källor som räknas i denna studie är de som tydligt har koppling till abort. En källa som berör andra frågor än abort räknas inte som en källa. I studien skiljs det mellan direkta och indirekta källor.

Direkt källa: Direktrefererad källa, där det tydligt anges i texten var informationen kommer ifrån. Direkta källor anges med pratminus eller citattecken, det gäller både muntliga och textuella källor. Om citattecken finns i texten men källan till citatet inte går att utläsa räknas ej detta citat med i studien.

Indirekt källa: Omnämns i texten men citeras inte. Indirekta källor räknas endast där det tydliggörs att journalisten fått informationen från källan och redogör hur, via återberättelse av antingen tidpunkt, plats, person, medium eller omständighet. Återberättelser där det är oklart var journalisten fått informationen räknas ej som källa.

Vid enkät/läsarreaktioner tolkas källan som direkt källa även om talstreck eller citattecken saknas. Detta för att innehållets ursprung utan tvivel härstammar från undertecknad / källan samt för att enkätsvar och insändare inte är omformulerade av journalisten. Vid statistik räknas ungefärlig/avrundad återgivning av data från statistisk byrå som indirekt källa. Om exakta statistiska siffror anges räknas det som direkt källa även om informationen inte markeras med citattecken eller talminus. Vid oklarhet kring huruvida en källa är direkt eller indirekt har indirekt källa valts.

Om samma källa används i texten både som direkt- och indirekt källa prioriteras den direkta. Den indirekta källan registreras då ej i kodningen. Används samma typ av källa, exempelvis vårdpersonal för abort, två gånger i en artikel och källorna citeras såväl direkt som indirekt anges i kodschemat att både direkt och indirekt källa finns i artikeln.

Vid direkt källa från annan tidning räknas upphovsmannen till citatet som källan, inte det andra mediet.

Artiklar vars fokus är fosterdiagnostisering, där abort endast nämns som en potentiell följd tolkas som att huvudfokus i artikeln är annat än abort. Texter vars fokus är kvinnorrätt, preventivmedel eller mödradödlighet tolkas även de som att huvudfokus i artikeln är annat än abort även om

abort är en aspekt av dessa frågor. Om abort däremot diskuteras ur flera av ovanstående perspektiv i samma artikel tolkas det som att huvudfokus i artikeln är abort.

5.3 Kvalitativ textanalys

Kvalitativ textanalys bygger på noggrann läsning av textens delar, helhet och den kontext där den ingår. Genom att ställa frågor till texten och se om texten, eller forskaren själv, kan besvara dessa frågor skapas en djupare insikt i textens alla delar. I denna studie är den kvalitativa analysen av diskursanalytisk karaktär. Diskursanalysen är kritiskt granskande och bygger på uppfattningen att språket är med och formar verkligheten. I praktiken kan det handla om att analysera vad som får sägas av vilka eller om att identifiera de ord som olika diskurser försöker ge innehåll. Texter och andra uttrycksformer tillskrivs en avgörande betydelse för hur människor uppfattar världen.³⁷ Enligt den kritiska textanalysen finns det dessutom alltid en andledning till att en text är utformad som den är.³⁸

Med gestaltningsteorin som inspiration söker denna studie identifiera de gestaltningar som är relevanta för ämnet abort, avgöra i vilken utsträckning dessa gestaltningar appliceras på artiklarna samt identifiera vilka effekter gestaltningarna har. Metaforer, klyschor, typer av aktörer, åtgärder, inställningar, resonemang, kontraster, källor samt statistik är samtliga exempel på olika gestaltningsverktyg som undersökts i denna uppsats, då de kan antas bidra till textens innehåll.

5.3.1 Urval

Den kvalitativa textanalysen har genomförts på tio artiklar ur Dagens Nyheter och Irish independent publicerade under perioden 1/1 - 1/8 2012. Fem artiklar från varje tidning har valts ut och urvalet baseras på följande faktorer. Endast artiklar med abort som huvudfokus har valts och texterna är av olika slag. I Dagens Nyheter var kategorierna *Nyhetstext utrikes*, *Krönika/Ledare utrikes* och *Nyhetstext inrikes* vanligast. I Irish Independent var kategorierna *Nyhetstext utrikes*, *Krönika/Ledare inrikes* och *Nyhetstext inrikes* vanligast, texter av detta slag har därför valts ut till den kvalitativa analysen. Av den kvantitativa analysen framgår att vissa artikelförfattare förekommer oftare än andra, i den mån det funnits texter av dessa med

³⁷ Esaiasson, Peter & Gilljam, Mikael & Oscarsson, Henrik & Lena Wängnerud. *Metodpraktikan. Konsten att studera samhälle, individ och marknad*, fjärde upplagan. Stockholm, Nordstedts juridik, 2012, s.210-213

³⁸ Hellspång, Lennart & Ledin Per. *Vägar genom texten. Handbok i brukstextanalys*. Lund, Studentlitteratur, 1997, s.259

huvudfokus på abort finns de representerade i den kvalitativa analysen. Ingen författare förekommer med mer än en text. De utvalda artiklarnas publiceringsdatum har en spridning över den undersökta perioden. En händelse uppmärksammas i både Dagens Nyheter och Irish Independent, därför har en nyhetsartikel som berör händelsen valts från varje tidning. I både Dagens Nyheter och Irish Independent fanns krönikor om fosterdiagnostisering, därför har även en krönika som berör fosterdiagnostisering valts från varje tidning. Valet att analysera liknande texter från respektive tidning gjordes för att främja en jämförande analys.

5.3.2 Analyskriterier

Inför den kvalitativa analysen delas huvudfrågan *Hur rapporterar Sverige och Irlands största dagstidningar om abort?* upp i mindre underfrågor som ställs till texten:

- *Vilka källor får synas i artiklarna och på vilka villkor får de synas?*
- *Vilket är textens fokus?*
- *Vilken är journalistens ton i texten?*
- *Vilka manifesta budskap återfinns i texten?*
- *Vilka latent budskap återfinns i texten?*

I den kvalitativa textanalysen har det tagits avstånd från de strikta regler som formulerats för den kvantitativa analysen. Detta för att bilden av vad som är en källa var tvunget att betraktas med en striktare ram i den kvantitativa analysen medan den kvalitativa analysen öppnar upp för en mer djupgående och analyserade syn på vad som är en källa.

5.3.2.1 Källor

Daniel A. Berkowitz, professor i journalistik och masskommunikation, frågar sig huruvida journalister eller källor har störst inflytande när det kommer till att forma nyheterna. En aspekt av detta är frågan hur journalisters användande av källor får som följd att vissa frågor antingen favoriseras eller exkluderas i nyhetsutbudet. Journalisten själv får i nyhetstexter inte uttrycka personliga åsikter, därmed blir nyheterna de producerar och källorna som de väljer för att representera nyheten journalistens sätt att förmedla sin bild av verkligheten.³⁹ Berkowitz menar

³⁹ Berkowitz A., Daniel. *Reporters and their sources.* I *The Handbook of Journalism Studies*. Wahl-Jorgensen, Karin & Hanitzsch, Thomas (red.). 102-115, New York, Routledge, 2009, s.102-103

även att de i samhället som anses besitta auktoritet har en större chans att bli använda som källor. Och allt som oftast tenderar källor att vara manliga auktoritära personer som sällan tillhör samhällets minoritetsgrupper.⁴⁰

Undersökningen av källorna syftar till att svara på vilka som får komma till tals i texter om abort, om en specifik grupp av samhället ges större utrymme och om båda sidor av problemet tillåts komma till tals.

5.3.2.2 Fokus

En av de första som undersökte mediernas gestaltningsmakt var Shanto Iyengar, professor i statsvetenskap och kommunikationsstudier. Han skilde på händelseorienterade och tematiska gestaltningar när han studerade mediernas maktutövning via gestaltningar. Vid händelseorienterad gestaltning får enskilda personer eller händelser gestalta större problem. Vid tematisk gestaltning ligger fokus på generella sammanhang. Genom olika gestaltningar kan medierna påverka hur publiken uppfattar verkligheten. I den här studien har Iyengars begrepp tolkats som att tidsbestämda och specifika händelser som ett dödsfall, en demonstration eller en aborterande kvinna är händelseorienterade gestaltningar medan lagändringar, demonstrationer och dödsfall i allmänhet är tematiska gestaltningar. Iyengar kunde i sina resultat se att det sätt som verkligheten gestaltas på har betydelse. När händelseorienterade gestaltningar användes tenderade mottagarna att lägga skulden för att ett problem finns och inte åtgärdas på individnivå. När skulden läggs på individen skyddas makthavarna från medborgarna då det inte finns någon anledning att utkräva ansvar av makthavarna. Däremot påverkades mottagarna till att lägga ansvar på samhällsnivå vid tematiska gestaltningar.⁴¹ Studien vill ta reda på om fokus i artiklar om abort läggs på individnivå eller på samhällsnivå.

5.3.2.3 Ton

För att analysera textens ton har Norman Faircloughs, professor emeritus i lingvistik, modalitetsbegrepp använts. Modalitet har att göra med skribentens auktoritet och uttrycks genom modala hjälpverb som kan, kan inte, kanske, måste, vill och borde. Fairclough gör skillnad mellan relationell modalitet och expressiv modalitet, där relationell modalitet markerar den auktoritet avsändaren utövar på mottagaren, och expressiv modalitet visar hur avsändaren

⁴⁰ Ibid, s.109

⁴¹ Strömbäck, Jesper. *Makt, Medier och Samhälle*. Stockholm, SNS Förlag, 2009, s.126-127

förhåller sig till begreppet sanning. Den expressiva modaliteten har alltså att göra med om avsändaren uttrycker sig med säkerhet (något är på ett visst sätt) eller reserverar sig (något kan vara på ett visst sätt). I denna studie är det just den expressiva modaliteten i texterna som har undersökts.⁴²

Utöver textens modalitet identifieras genom närläsning skribentens ordval. Hellspong och Ledin skriver att texter är ett resultat av vissa sociala förhållanden så som maktförhållanden inom vissa institutioner, de sociala roller och syften som deltagarna agerar enligt och det aktuella mediets förutsättningar. Alla språkliga val som görs är inskrivna i olika sociala och ideologiska sammanhang och vittnar om dess existens.⁴³ Med Hellspong och Ledins syn på textens uppkomst som grund söker denna uppsats identifiera de ordval som skribenten gjort. Samt undersöka om vissa specifika laddade ord upprepas och om de speglar det sociala och ideologiska sammanhang i vilket de är skrivna.

5.3.2.4 Manifesta och latent budskap

Vid en kvalitativ textanalys är det viktigt att vara medveten om textens manifesta och latent budskap. Det manifesta budskapet kan utläsas tämligen omedelbart medan det latent budskapet är det som finns mellan raderna. I denna studie undersöktes inledningsvis textens manifesta budskap, helheten, för att sedan undersöka delarna, de latent budskapen. Texternas latent budskap tas fram med stöd i det som den kritiska textanalysens tidigare moment har visat.

5.4 Metodkritik

Det är inte helt enkelt att jämföra texter från olika länder eftersom olika faktorer kan påverka hur journalister i olika länder rapporterar om abort. Det kan bland annat finnas oskrivna regler i hur journalister får uttrycka sig i ledare och krönikor respektive nyhetstexter. Detta kan göra det svårt att tolka de olika texterna på ett likvärdigt sätt. Avståndet mellan texten och forskaren handlar om hur bekant forskaren är med den miljö som texten producerats i. Avståndet påverkar i sin tur analysen av det studerade materialet, det är lättare att förstå innebörden i en text om det kulturella och tidsmässiga avståndet är litet. Det tidsmässiga avståndet till forskningsobjekten är i denna undersökning väldigt litet. Däremot skiljer sig vårt sociala och kulturella avstånd till de

⁴² Fairclough, Norman. *Language and power*, andra upplagan. Essex, Pearson Education Limited, 2001, s.105

⁴³ Hellspong, Lennart & Ledin Per. *Vägar genom texten. Handbok i brukstextanalys*. Lund, Studentlitteratur, 1997, s.259-263

två tidningarna. Närheten till texterna i Dagens Nyheter gör dem lättare att tolka medan avståndet till texterna i Irish Independent gör dem svårare att analysera.⁴⁴ Detta innebär att sublima budskap som undertoner och ironi blir svårare att upptäcka i de irländska texterna.

I en kvalitativ studie måste den mänskliga faktorn tas i beaktande, studien kan lätt färgas av forskarnas egna värderingar. För att förebygga detta har både en kvalitativ och en kvantitativ analys genomförts. Dessutom har tydligt utformade scheman för analys använts för att minimera riskerna att egna värderingar färgar analysen. Dessa har utformats med stöd hos tidigare forskning och teorier.

För att resultaten av en undersökning ska ses som trovärdiga krävs god validitet och hög reliabilitet. Undersökningen ska mäta det den påstår sig mäta och vara fri från osystematiska fel.⁴⁵ God validitet och hög reliabilitet har uppnåtts genom att under hela arbetet hålla forskningsfrågorna i åtanke. Dessutom har den kvantitativa analysen testkodats samt genomförts utan några osystematiska fel.

6. RESULTAT OCH ANALYS

På följande sidor redovisas först resultatet av den kvantitativa analysen följt av resultatet av den kvalitativa analysen.

6.1 Kvantitativ textanalys

6.1.1 Källor

Den kvantitativa textanalysen av vilka källor som används i Dagens Nyheter visar att det totala antalet källor var 49 stycken i de 48 publicerade texterna. Av de 49 källorna var 23 direkta källor och 26 indirekta källor. Flest direkta källor, tio stycken, förekom i utrikes nyhetstexter.

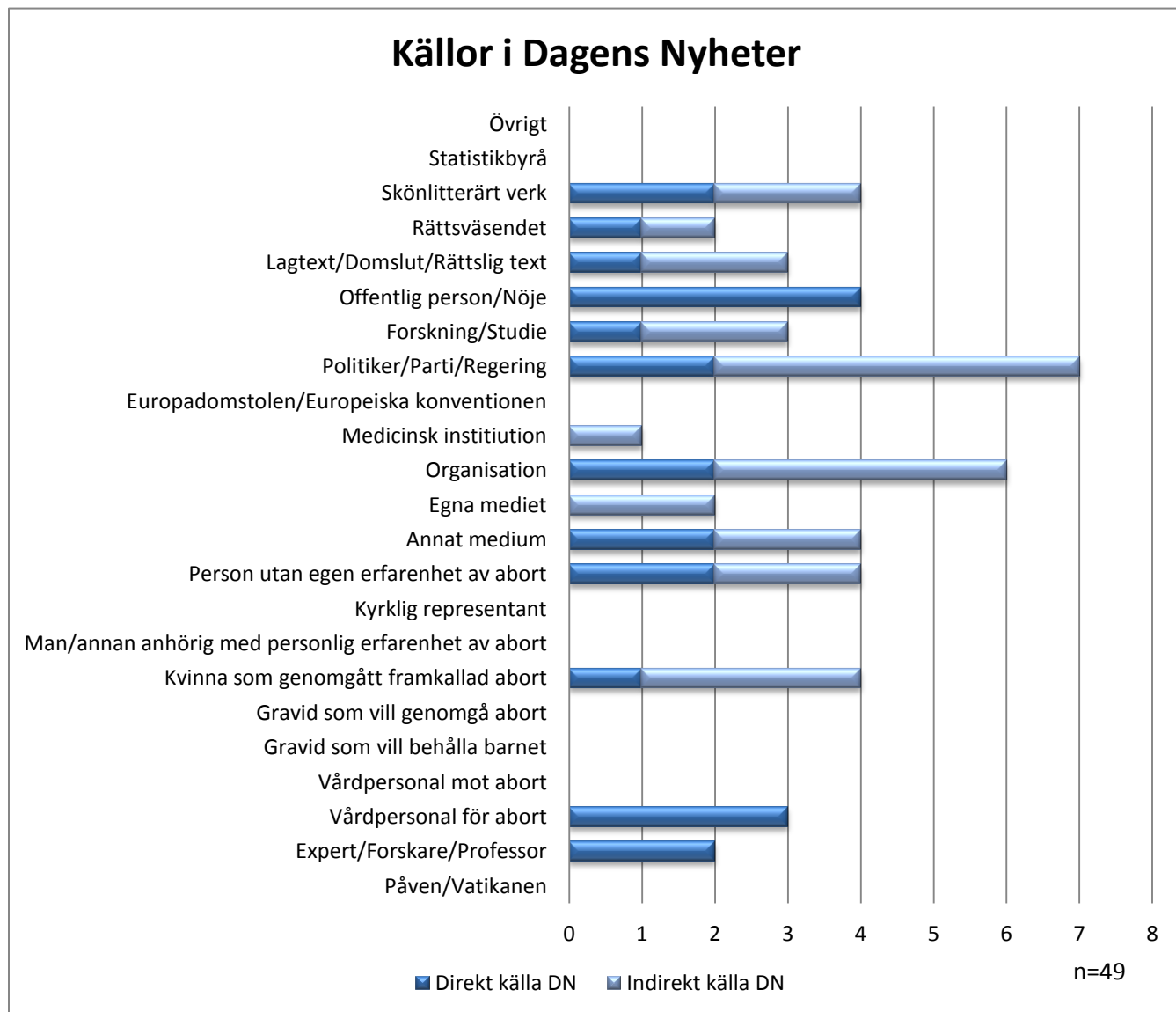
Resterande källor var relativt jämnt spridda över de övriga textkategorierna inrikes nyhetstext (4), intervju/porträtt (3), utrikes krönika/ledare (2), enkät/läsargenererat material (2), inrikes krönika/ledare (1) och recension (1). Även bland de indirekta källorna återfanns flest, elva stycken, i utrikes nyhetstexter. Sju av de indirekta källorna återfanns i utrikes krönika/ledare och

⁴⁴ Esaiasson, Peter & Gilljam, Mikael & Oscarsson, Henrik & Lena Wängnerud. *Metodpraktikan. Konsten att studera samhälle, individ och marknad*, fjärde upplagan. Stockholm, Nordstedts juridik, 2012, s.221-226

⁴⁵ Hellspong, Lennart & Ledin Per. *Vägar genom texten. Handbok i brukstextanalys*. Lund, Studentlitteratur, 1997, s.56-63

fem i inrikes nyhetstexter. Resterande indirekta källor fanns i textkategorierna recension (2) och intervju/porträtt (1). I inrikes krönika/ledare och enkät/läsargenererat material återfanns inga indirekta källor.

Figur 1

Figur 1: Diagrammet visar antalet primära och sekundära källor som uttalat sig angående abort i Dagens Nyheter samt vilken typ av källa som var vanligast förekommande.

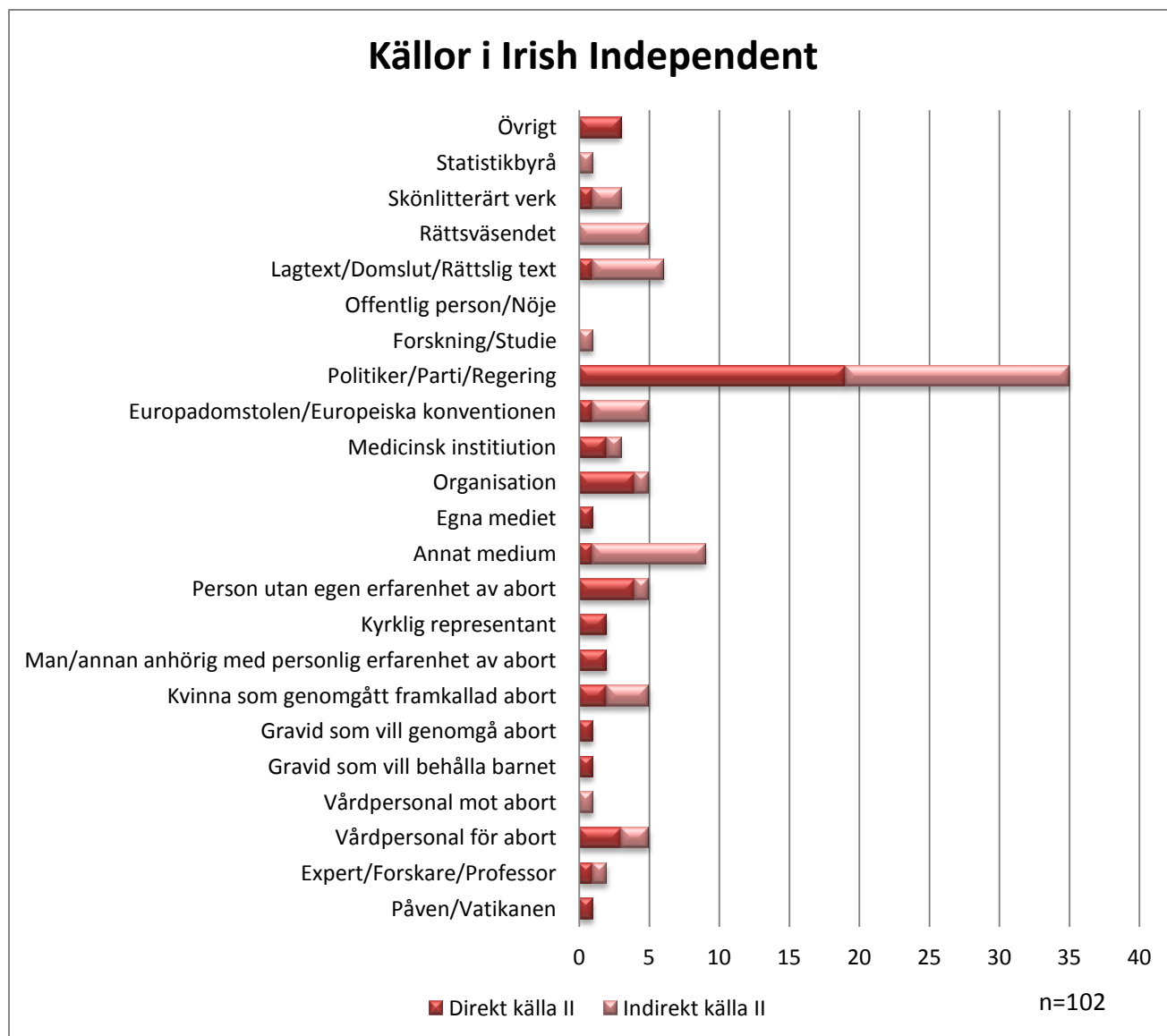
Den kvantitativa analysen visar att kändisar är den oftast förekommande direkta källan i Dagens Nyheter, offentliga personer inom nöjesbranschen utgör fyra av de direkta källorna. När direkta

och indirekta källor slås samman är politiker och partier samt organisationer de oftast förekommande källorna.⁴⁶

Analysen av de publicerade artiklarna i Irish Independent visar att 102 källor förekom i de 104 publicerade texterna. 50 av dessa var direkta källor och 52 var indirekta källor. Av de direkta källorna återfanns en klar majoritet, 24 stycken, i utrikes nyhetstexter. I inrikes nyhetstext fanns 15 direkta källor. Övriga källor återfanns i inrikes krönika/ledare (6), övrigt (2), intervju/porträtt (1), recension (1) och enkät/läsargenererat material (1). Ingen direkt källa förekom i utrikes krönika/ledare. Av de indirekta källorna fanns även där flest, 20 stycken, i utrikes nyhetstexter. Näst flest indirekta källor, 13 stycken, figurerade i inrikes nyhetstexter. Övriga indirekta källor fanns i intervju/porträtt (7), inrikes krönika/ledare (5), övrigt (4), utrikes krönika/ledare (1), recension (1) och enkät/läsargenererat material (1).

⁴⁶ Se figur 1

Figur 2

Figur 2: Diagrammet visar antalet primära och sekundära källor som uttalat sig angående abort i Irish Independent samt vilken typ av källa som var vanligast förekommande.

En klar majoritet av de direkta källorna i Irish Independent, 19 stycken, är politiker och partier. Sett till det totala antalet källor, direkta och indirekta, dominerar också politiker och partier med 35 av de 102 källorna.⁴⁷

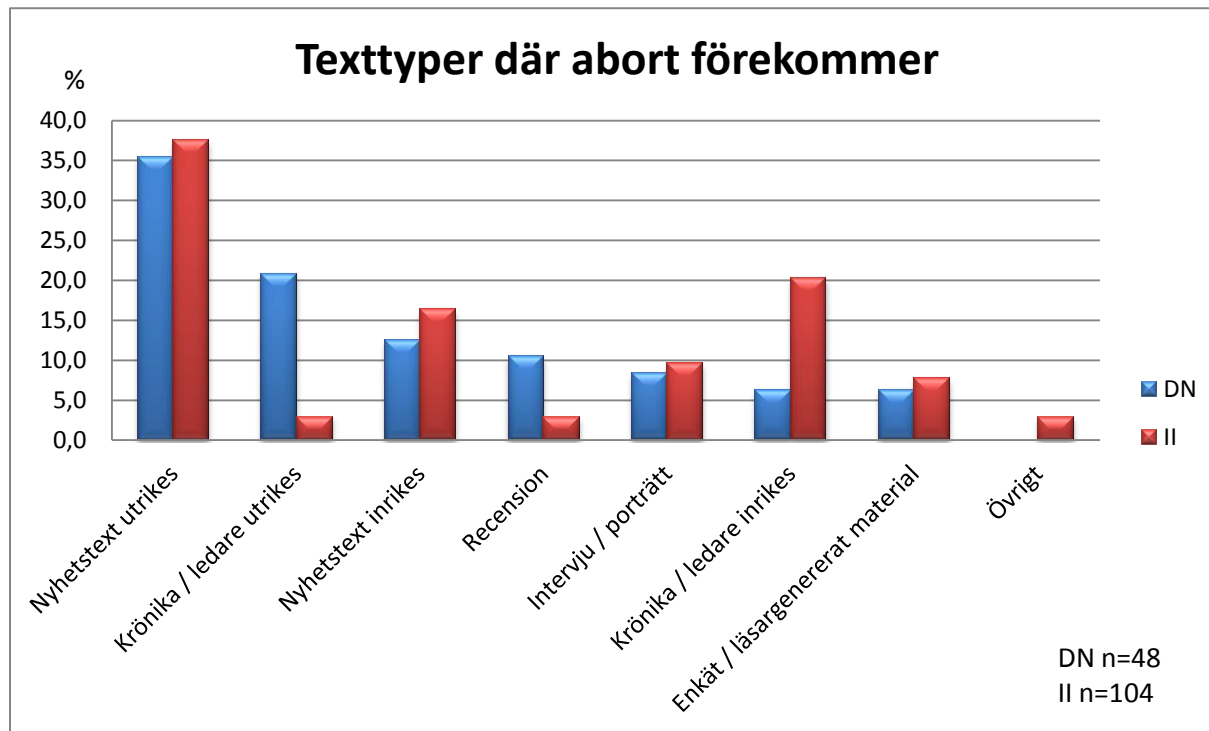
6.1.2 Fokus

Många av de undersökta texterna där abort nämndes handlade i huvudsak om någonting annat. I Dagens nyheter hade 27 procent av texterna abort som huvudfokus. I Irish Independent var

⁴⁷ Se figur 2

antalet texter där abort var den centrala frågan något fler, 36 procent av de undersökta artiklarna. Analysen visar även att texter som rör abort förekommer i olika sammanhang i Dagens Nyheter och Irish Independent.

Figur 3

Figur 3: Diagrammet visar i vilka typer av texter som abort är vanligast förekommande i Dagens Nyheter (blå) och Irish Independent (röd).

I Dagens Nyheter är abort vanligast förekommande i utrikes nyhetstexter och i ledare/krönikor med utrikesfokus. I Irish Independent är texterna som rör abort främst utrikes nyhetstexter men också inrikes ledare/krönikor samt inrikes nyhetstexter.⁴⁸

Texterna om abort skrivs främst av män i både Sveriges och Irlands största dagstidning, men med tydligare majoritet i Irish Independent med 62 procent män mot 26 procent kvinnor. Övriga tolv procent är skrivna av både män och kvinnor eller har ingen angiven skribent. I Dagens Nyheter är kontrasten inte lika stor, 50 procent av texterna är producerade av män, 40 procent av kvinnor och 10 procent har ingen angiven skribent.

⁴⁸ Se figur 3

6.2 Kvalitativ textanalys

De 10 utvalda texterna till den kvalitativa analysen återfinns i fulltext i *Bilaga 1: Artiklar till den kvalitativa analysen*. Nedan analyseras texterna var för sig.

6.2.1 "Abortkliniker brister i stöd efter ingreppet"

Dagens Nyheter 2012-07-22

Av: Katarina Lagerwall (kvinna), Nyhetstext inrikes, Sektion Nyheter

Sammanfattning av texten: Artikeln handlar om abortklinikens bristande stöd för kvinnor som har existentiella frågor efter att de genomgått en abort. En undersökning från Uppsala universitet visar att många kvinnor som gjort abort har existentiella frågor efter aborten och att en majoritet tycker att abortvården är otillräcklig när det gäller den efterföljande vården. Alla kvinnor som genomgår en abort ska erbjudas kuratorsamtal men många tackar nej till samtal av skam, rädsla eller en önskan att inte belasta sjukvården.

Källor: Statistisk undersökning från Uppsala universitet där 499 kvinnor som gjort abort svarat på enkätfrågor och 24 har intervjuats om hur de mår efter aborten och hur de blev bemötta av vården. Journalisten använder både exakta siffror och gör mer generella återberättelser från undersökningen och låter resultaten från den stå som grund för artikeln, direkt källa.

Forskare och religionspsykolog Maria Liljas Stålhandske uttalar sig generellt om att många känner sig ensamma med de här tankarna och att vården inte har resurser nog för att ta hand om människors tankar och känslor, kvinnlig direkt källa.

Överläkare på kvinnokliniken vid Södersjukhuset Lena Moegelin berättar att många kvinnor tackar nej till erbjudandet om kuratorsamtal efter abort, men att vissa hör av sig till kuratorerna i efterhand, ibland år efter aborten. Hon menar också att kuratorsamtal borde vara obligatoriskt för alla som genomgår en abort, men att resurser till det inte finns idag, kvinnlig direkt källa.

Kvinnor som genomgått abort "Linda" och "Anna", de har gjort aborter för elva respektive sju år sedan och berättar båda att de inte fick någon hjälp eller erbjudande om hjälp med sina känslor efter aborten, kvinnliga direkta källor.

Vårdguiden, journalisten listar regler och begrepp kring abort i en faktaruta i slutet av artikeln, indirekt källa.

Flera sidor får komma till tals i artikeln, både auktoriteterna (överläkaren och

forskaren/psykologen) och de “utsatta” (kvinnorna som genomgått abort) citeras direkt. De presenteras utan värdeladdade ord, och tituleras med den roll de har i sammanhanget, alltså yrkesroll, aborterande kvinna, studie från Uppsala Universitet och Vårdguiden.

Auktoriteterna målas inte ensamma upp som de ansvariga för bristerna. Ansvariga för fördelning av resurser inom sjukvården får inte komma till tals. De som ansvarar för budgeten kan tolkas som de som bär ansvar för den bristande vården. Dessa representeras inte på något sätt i texten. Dock finns en konflikt i texten där överläkaren lägger visst ansvar på kvinnorna genom att påtala att många tackar nej till de samtal som erbjuds. Kvinnorna i sin tur lägger skuld på vården när de berättar om att de inte fått eller ens blivit erbjudna hjälp. Kvinnorna gjorde aborterna för flera år sedan vilket kan betyda att rutinerna kring abortvård såg annorlunda ut. Överläkaren uttalar sig om rutinerna i dagsläget. Denna aspekt diskuteras dock inte i texten.

Fokus: Artikeln har i huvudsak händelseorienterad gestaltning, de två kvinnorna som gjort abort och är missnöjda med uppföljande psykisk vård får representera en större grupp missnöjda kvinnor. De två auktoritetspersonerna får representera sin yrkeskår. Delar av texten har mer tematisk gestaltning där det beskrivs i mer allmänna ordalag det antal aborter som utförs i Sverige och vilken vård som erbjuds aborterande kvinnor. Enligt Iyengars teori tenderar händelseorienterade gestaltningar att påverka läsarna till att lägga skulden för att ett problem finns och inte åtgärdas på individnivå.⁴⁹ När skulden läggs på individen skyddas makthavarna från medborgarna då det inte finns någon anledning att utkräva ansvar av makthavarna. I denna artikel förflyttas skulden fram och tillbaka mellan aktörerna men genom att hänvisa till brist på resurser läggs skulden även på makthavarna som inte får vara aktörer i texten.

Ton: Laddade ord: “*Hela 61 procent av de svarande upplever att aborten är otillräcklig när det gäller livsfrågor.*” Det laddade ordet förstärker intrycket av att många är missnöjda med vården och antyder att siffran är anmärkningsvärt hög. “*Linda som var 14 år när hon gjorde abort fick inte ens ett erbjudande om kuratorsamtal.*” Det negativt laddade ordet tyder på att journalisten ställer sig kritisk till den bristande vården och sympatiserar med den “utsatta” kvinnan. Vid direkta citat används genomgående det neutrala anföringsordet *säger*, förutom vid ett tillfälle där anföringsordet *menar* används när överläkaren Lena Moegelin uttalar sig. Lena säger att alla borde träffa en kurator efter abort då man har för mycket obearbetat, men att resurserna inte

⁴⁹ Strömbäck, Jesper. *Makt, Medier och Samhälle*. Stockholm, SNS Förlag, 2009, s.126-127

finns. Ordet är inte fullt så neutralt som säger. Att journalisten väljer detta anföringsord kan tolkas som att hon tar lite större avstånd från uttalandet än när hon använder säger. Att skribenten använder ord som *känner*, *upplever* och *kan vara* visar på en viss reservation i dennes expressiva modalitet.⁵⁰ Detta kan bero på att ämnet är subjektivt, det handlar om hur dessa kvinnor känner och upplever, men det kan också tolkas som osäkerhet eller bristande auktoritet hos författaren. Den övergripande tonen i texten är tillåtande till abort, men kritisk till bristen på uppföljande vård för psykiska men efter en abort. Även om tonen är tillåtande till abort så påtalas psykologiska problem som kan följa efter en abort, och i texten refereras till studien som konstaterat att många kvinnor känner skuld och skam efter att de genomgått en abort. I samband med detta nämns den näst intill totala uppslutningen till den svenska lagstiftningen. Detta kan tolkas som att journalisten anser att känslan av skuld och skam är ogrundad/förvånande eftersom majoriteten av allmänheten inte skuldbelägger kvinnor som gör abort.⁵¹ Genomgående används ordet abort och inget annat för att beskriva avbrytande av graviditet. Ordet *barnet* används, på två ställen, för att beskriva det ofödda fostret i faktarutan med information från Vårdguiden. Ordet används dock för att beskriva ett foster efter vecka 22, då det beräknas kunna överleva utanför modern. Ord som *otillräcklig*, *dålig* och *brister* används för att beskriva abortvården.

Manifesta budskap: En undersökning visar att många kvinnor upplever att de har existentiella frågor efter att de genomgått abort. Kvinnor och vårdpersonal är kritiska till bristen på uppföljande vård efter abort.

Latenta budskap: Samtliga källor i texten påpekar brister inom vården men hela skulden läggs inte på någon av de citerade källorna. Skulden för den bristande vården läggs på resursbrister och ansvaret placeras på något eller någon utanför texten. Det latenta budskapet kan därför anses vara att makthavare bär skulden och borde ansvara för att ge vården bättre resurser att stödja de kvinnor som behöver hjälp. Dock finns en skuldbeläggning mellan aktörerna som gör det latenta budskapet mer tvetydigt.

⁵⁰ Fairclough, Norman. *Language and power*, andraupplagan. Essex, Pearson Education Limited, 2001, s.105

⁵¹ Hellspong, Lennart & Ledin Per. *Vägar genom texten. Handbok i brukstextanalys*. Lund, Studentlitteratur, 1997, s.259

6.2.2 "Diktaturens grymhet"

Dagens Nyheter 2012-07-01

Av: Martin Liby Alonso (man), Ledare/Krönika, Sektion Nyheter

Sammanfattning av texten: Krönikan/ledaren handlar om den kinesiska kvinnan Feng Jianmei som tvingades till abort i sjunde månaden. Kina har en ettbarnspolitik som med få undantag bara tillåter ett barn per familj, eftersom hon redan hade ett barn har myndigheterna tvingat henne till aborten. Texten tar utifrån detta exempel upp problemen med diktaturens grymhet.

Källor: Några direkta källor finns inte i texten, men skribenten nämner bilden som spridits på internet, vilket tolkas som en indirekt källa till information. Författaren nämner också en vrede bland kinesiska mikrobloggare, men ingen kommer till tals förutom författaren själv. Alla inblandade parters åsikter representeras inte.

Fokus: Texten har en händelseorienterad gestaltning då kvinnan som tvingats till abort får representera alla kvinnor som tvingas till abort av regeringen. I texten nämns att Feng Jianmeis öde inte är ovanligt. Men det enstaka fallet får även representera något större, det får representera diktaturens grymhet och allt som är fel med den. Delar av texten är av mer tematisk karaktär där författaren i mer allmänna ordalag beskriver situationen i Kina. Han skriver om hur den totalitära staten dragit sig tillbaka och hur ettbarnspolitiken luckrats upp, att man på landsbygden får ha två barn om det första är en flicka och att man kan köpa sig rätten till fler. Men kryphålen i kombination med korrupta partibossar leder till grymma utfall där böter och avgifter kan utkrävas under hot. Enligt Iyengars teori kan läsaren här ledas till att lägga skulden på de korrupta partibossarna som utnyttjar kryphålen som en något mer human familjepolitik erbjuder, och inte på diktaturen i stort.⁵²

Ton: Den expressiva modaliteten är av sanning och säkerhet. Författaren skriver med auktoritet, han berättar hur det ligger till och använder inga ord som antyder någon tvekan eller reservation.⁵³ Eftersom det är en tyckande text visar detta på att han är säker på sin åsikt men den

⁵² Strömbäck, Jesper. *Makt, Medier och Samhälle*. Stockholm, SNS Förlag, 2009, s.126-127

⁵³ Fairclough, Norman. *Language and power*, andraupplagan. Essex, Pearson Education Limited, 2001, s.105

säkra tonen antyder också en säkerhet i de fakta som presenteras. I texten återfinns en mängd värdeladdade ord som vittnar om författarens åsikter. Rubriken *Diktaturens grymhet* sätter direkt tonen för den kritiska anda som hela texten har gentemot diktaturen Kina. Beskrivande laddade ord som *blodigt foster* förstärker scenen som inleder texten. Förstärkningsord som *omänsklig*, *grymma* och *fruktansvärda* manifesterar ytterligare författarens ståndpunkt. Ordvalen avslöjar en åsikt som speglar det sociala och ideologiska sammanhang vilket det är skrivet, de representerar alltså en västerländsk, demokratisk, liberal syn.⁵⁴ Tonen är otillåtande till denna specifika abort, men något ställningstagande mot aborter i allmänhet går inte att utläsa. Tonen är snarare negativ till diktatur och den Kinesiska statens styre över den privata sfären. Anmärkningsvärt är att fostret benämns just som ett 7 månader gammalt foster och inte som en 7 månader gammal bebis eller ett barn i texten.

Manifesta och latent budskap: Det manifesta budskapet flyter i detta fall samman med det latent. Författarens åsikt finns både tydligt utskrivet och underförstått i ordval och formuleringar. De starka scenerna, ordvalen och formuleringarna gör att det latent budskapet snabbt går att utläsa, vilket i det närmaste gör det manifest.

6.2.3 "Ska avskräcka från abort"

Dagens Nyheter, 2012-02-08

Av: Linda Flood (kvinna). Utrikes nyhetstext, publicerat i sektion världen.

Sammanfattning av texten: I Texas, USA, har det röstats ja till en ny lag som innebär att kvinnor som vill genomgå en abort först måste genomgå en ultraljudsundersökning. Abortmotståndare *jublar* och kvinnogrupper *protesterar*. Artikeln fortsätter med en tillbakablick i amerikansk abortpolitik med fallet Roe vs. Wade som var anledningen till att USA fick fri abort i samtliga delstater 1973. Texten fortsätter in på dagens amerikanska abortpolitik, det faktum att det är svårare att genomgå abort i vissa delstater och de republikanska presidentkandidaterna som samtliga är emot abort. Artikeln avslutas med en faktaruta om hur många delstater som har liknande regler som den i Texas samt vad straffet är för läkare som bryter mot lagen.

⁵⁴ Hellspong, Lennart & Ledin Per. *Vägar genom texten. Handbok i brukstextanalys*. Lund, Studentlitteratur, 1997, s.259

Källor: Domaren Sam Sparks som kritiserar den nya lagstiftningen. Domare Sparks är även den domare som röstat igenom förslaget då han känt sig tvingad att följa utslaget från en federal appellationsdomstol. Källan beskrivs som att han har känt sig *tvingad* att genomföra lagändringen. Han har även *kritiserat* lagstiftningen. Manlig, direkt källa. Textens enda citat. Joe Pojman som är abortmotståndare och chef för organisationen Texas Alliance for Life beskrivs som chef för en organisation som är abortmotståndare. Källan omnämns även i samma mening som påståendet att lagändringen fått *abortmotståndare att jubla*. Manlig, indirekt källa. Center for reproductive rights anges som en indirekt källa som hoppas att lagen går att stoppa. Ingen specifik person uttalar sig å källans vägnar. Beskrivs som de som har drivit den rättsliga processen åt läkare i Texas vilket kan visa på makt och kunskap trots att de inte omnämns med typiska maktord som domare eller chef som andra källor i texten. Center for reproductive rights omnämns även i samma mening som påståendet att *protesterna ekar* från kvinnogrupper runt om i landet. Källans kön går ej att utläsa då källan är organisationen och inte en specifik person på organisationen.

Organisationen Guttmacher institute är källa till statistisk information i artikeln. Uttalandet är statistiska siffror. Benämns som ett *utredningsinstitut*. Källans kön går ej att utläsa då källan är den statistik som organisationen tagit fram, ej ett uttalande från en specifik person. Denna statistiska siffra anges med exakta siffror och därmed är den direkt.

Av de fyra källorna är två män, en domare och en chef, och två organisationer. Samtliga källor är auktoritära och av de källor där kön anges är samtliga män, detta stämmer in på Berkowitz teori om vilka källor som får plats i nyheterna.⁵⁵

Fokus: Artikeln är i huvudsak tematiskt gestaltad dock finns det ett par ställen i artikeln där historien hängs upp på specifika personer, med andra ord, har en händelseorienterad gestaltning. En stor del av artikeln handlar om det lagförslag som röstats igenom av en domare i Texas, inledningsvis omnämns inte domaren med namn, gestaltningen är då tematisk. En bit in i artikeln uttalar sig en domare negativt om lagändringen, samma domare som ytterligare en bit ned i texten visar sig vara den som röstat igenom lagförslaget, under en kort del av berättelsen hängs alltså historien kring lagändringen upp på den domare som känt sig tvungen att rösta igenom

⁵⁵ Berkowitz A., Daniel. *Reporters and their sources*. I *The Handbook of Journalism Studies*. Wahl-Jorgensen, Karin & Hanitzsch, Thomas (red.). 102-115, New York, Routledge, 2009, s.109

förslaget. De kvinnoorganisationer som är emot lagändringen gestaltas tematiskt av en stor organisation utan att en specifik person omnämns. En abortmotståndare får gestalta alla abortmotståndare som jublar över lagändringen, detta är dock ett mycket kort stycke av texten. Trots att en del händelseorienterade gestaltningar förekommer i denna text är merparten av texten tematiskt gestaltad. Skulden för de kränkningar som kvinnor och läkare utsätts för på grund av den nya lagen läggs på samhällsnivå, närmare bestämt på alla med konservativ abortsyn där USA:s politiker anses ha den största skulden.⁵⁶

Ton: Journalistens expressiva modalitet är en av säkerhet och sanning i texten, han baserar artikeln på fakta och vad som har hänt. Allt som har att göra med eventuella konsekvenser, eller vad som kan komma att hända framöver utelämnas ur artikeln.

I avseende till den källa som uttrycker sig positivt gällande lagändringen använder journalisten anföringsordet *menar*. *Menar* kan anses vara ett ord med viss laddning, om än en liten sådan, journalisten lägger genom att använda ordet *menar* över ansvaret för det som sagts på källan. Den källa som uttrycker sig negativt om lagändringen använder journalisten anföringsordet *hoppas*. *Hoppas* är ett positivt värdeladdat ord. De övriga källorna förses med anföringsorden *enligt* och *säger* vilka kan tolkas vara neutrala ord. *Enligt* tolkas som ett neutralt ord i detta sammanhang då det används med statistik. Journalisten kan inte avgöra om uppgifterna är riktiga eller inte men statistik tenderar att ses på som riktig.

Ordet *tvinga* används frekvent i denna artikel i samband med att kvinnorna tvingas genomgå ultraljudsundersökning, läkarna tvingas genomföra ultraljudsundersökningar, domaren såg sig tvingad att rösta ja till förslaget och lagen tvingar fram. För att beskriva att läkarna enligt lag måste genomföra ultraljudsundersökningar används även ordet *skyldig*. För att beskriva lagen används orden *abortavskräckande*, *lagen tvingar fram* och *inskränkningar*. För att beskriva *fostret* används endast ordet *foster*. I texten omnämns *abort* med ordet *abort* samt ordet "*tas bort*". *Fri abort* omnämns i texten även som *aborträtten*.

Textens övergripande ton är tillåtande till abort. Skribentens användande av ord som *inskränkningar mot fri abort*, frekventa användande av ordet *tvinga* och andra värdeladdade ord ger intrycket av att skribenten ställer sig kritisk till minskad rätt till fri abort.

⁵⁶ Strömbäck, Jesper. *Makt, Medier och Samhälle*. Stockholm, SNS Förlag, 2009, s.126-127

Manifesta budskap: Textens manifesta budskap är att en ny abortlag har röstats igenom i Texas som innebär att kvinnor som vill genomgå abort först måste genomgå en ultraljudsundersökning. Lagen innebär ett tvång för såväl kvinnor som läkare. Både positiva och negativa röster har höjts om lagändringen.

Latenta budskap: Den nya abortlagen är en inskränkning i rättigheterna för såväl kvinnan som vill genomgå en abort som läkaren som genomför den. Den delen av den amerikanska befolkningen som har en konservativ abortsyn tvingar fram krav på personer som inte har samma syn på abort så att de inte har något annat val än att genomgå procedurer som de förmodligen inte känner sig bekväma med.

6.2.4 "I doktor Mengeles fotspår"

Dagens Nyheter, 2012-03-16

Av: Hanne Kjöllner (kvinna). Ledare/krönika.

Sammanfattning av texten: Texten har sin start i en dokumentär, skapad av två mödrar till barn som har Downs syndrom, som nyligen visats på SVT. Dokumentären handlar till stor del om dessa två familjers liv men även om debatten kring fosterdiagnostik och ett utvecklingsstört fosters vara eller inte vara. I Danmark är man på god väg att helt få bort Downs syndrom ur befolkningen, en dansk överläkare uttalar sig i filmen om varför det är så bra. Skribenten går vidare med att fundera kring vad som är ett tillräckligt stort "fel" för att abortera och hur samhället kommer att utvecklas allt som fosterdiagnostisering blir allt mer vanligt.

Källor: Ledaren bygger på information som skribenten har fått från dokumentären "Det rätta barnet" av Kristina Ahlinder och Mia Wright som visats på SVT.

Ur Berlingske tidning har skribenten hämtat statistik om när det sista barnet med Downs syndrom beräknas födas i Danmark. Statistikens eller textens upphovsman redovisas inte i texten istället blir källan Berlingske tidning, en indirekt källa.

Från filmen har skribenten tagit citat av professorn och överläkaren vid danska Rigshospitalet, Ann Tabor. Hon omnämns i ledaren som dansk professor och överläkare. Hennes citat kommenteras med "*med den synen på människovärde är det hyfsat många barn som skulle*

behöva rensas ut i fosterlivet". Skribenten avslutar även Ann Tabors citat genom att dels säga *"Korrekt. men..."* och *"så är det alldeles säkert"*. Dessa ord kan tolkas som att skribenten inte har fullt förtroende för det källan säger. Kvinnlig, direkt och indirekt källa. Ann Tabor är den enda som citeras i texten.

Av de tre källor som förekommer i texten är två ett annat medium, SVT och Berglingske tidning, och en är professor och överläkare. Användandet av dessa källor möter Berkowitz teori om att maktpersoner får störst utrymme i medierna. Dock är den enda könsbestämda källan en kvinna.⁵⁷

Fokus: Ledaren är i det stora sammanhanget tematiskt gestaltad då ledarens fokus är fosterdiagnostisering och alla funderingar som kommer med ett sådant ingrepp. Dock är artikeln sprungen ur en händelseorienterad gestaltning där två mammor och filmskapare får symbolisera alla föräldrar till barn med Downs syndrom och en överläkare får representera Danmarks syn på fosterdiagnostisering.

Skulden för de problem som tas upp i texten läggs på samhällsnivå, mer precist på Danmark, för att deras fosterdiagnostisering är så utbredd och fosterdiagnostiseringen i sig väcker en mängd frågor.

Ton: Journalistens expressiva modalitet är av både säker och reserverad karaktär. I förhållande till allt som källan Ann Tabor säger uttrycker sig skribenten väldigt reserverat. Varje citat från källan har efterföljande, ifrågasättande funderingar från skribenten så som *"Var går gränsen när ett barn blir för dyrt?"* och *"Ska de barnen också gröpas ur livmodern?"*.

När det handlar om ren information uttrycker sig skribenten väldigt säkert. I slutet av ledaren skriver skribenten om att blivande föräldrar givetvis önskar att deras barn ska födas friska, vackra och kunniga men att varje förälder älskar det barn de fött fram även om det är den raka motsatsen. Här uttrycker sig skribenten med viss försiktighet genom att använda ord som *nog* och *torde det*, detta kan dock vara uttryck för att skribenten inte vill uttrycka sig med allt för säker expressiv modalitet då hon faktiskt inte har belägg för att hennes påståenden stämmer in på hela mänskligheten, även om skribenten kan förmoda att så är fallet. Det behöver nödvändigtvis inte vara ett tecken på osäkerhet kring det skribenten skriver.

⁵⁷ Berkowitz A., Daniel. *Reporters and their sources*. I *The Handbook of Journalism Studies*. Wahl-Jorgensen, Karin & Hanitzsch, Thomas (red.). 102-115, New York, Routledge, 2009, s.109

Redan i rubriken uttrycker skribenten vad hon anser om Danmarks rutinartade fosterdiagnostisering genom rubriken *“I doktor Mengeles fotspår”*. Att jämföra fosterdiagnostisering med en fruktad läkare som verkade i de nazistiska koncentrationslägren är ett tydligt ställningstagande.

Fosterdiagnostisering för att upptäcka Downs syndrom beskrivs även med de värdeladdade orden *“syndromet håller på att utrotas”* samt det neutrala ordet *screening*. Frågan *“Var går gränsen när ett barn blir för dyrt?”* upprepas två gånger i texten. I samband med detta frågar sig skribenten även huruvida kostnaderna för ett barn med läpp- och gomspalt blir för dyra och vad händer när det i framtiden går att diagnostisera Adhd och Autism. Abort beskrivs även med orden *“rensas ut i fosterlivet”*, *“gröpas ur livmodern”* och *“avbryta en graviditet”*. För att beskriva fostret används det mer emotionella ordet *barn*, foster används inte.

Skribenten är tydlig i slutet av ledaren med att hon anser att det ska finnas fri abort och att beslutet ska vara föräldrarnas. Skribentens ton till fosterdiagnostisering och abort baserat på att fostret har någon form av skada eller syndrom är dock tydligt otillåtande.

Manifesta budskap: Ledarens manifesta budskap är att fosterdiagnostisering inte bör ske på rutin utan att dess konsekvenser bör tas på fullaste allvar. Även barn som föds med någon form av skada eller syndrom är högt älskade av sina föräldrar. Och att barnet kostar samhället mer pengar är ett farligt sätt att se på saken för var dras då gränsen för när ett barn är för dyrt?

Latenta budskap: Det latent budskapet skiljer sig inte avsevärt från det manifesta budskapet. Då detta är en ledare uttrycker skribenten sin åsikt tydligt i texten. Och det står från början helt klart att denna ledare är en text som är mycket kritisk till fosterdiagnostisering och dess följder.

6.2.5 “Hundratusentals kvinnor skulle kunna räddas”

Dagens Nyheter, 2012-03-08

Av: Thomas Lerner (man). Intervju/porträtt publicerad under vinjetten Insidan.

Sammanfattning av texten: Texten är ett porträtt av skådespelaren och komikern Sissela Kyle

som även är en av RFSU:s mamma-ambassadörer. Intervjun görs med anledning av den internationella kvinnodagen då hon ska delta i en barnvagnsmarsch för att uppmärksamma mödradödligheten i världen. Sissela Kyle och skribenten berättar om hur och varför så många kvinnor dör av aborter och bristande mödravård samt vad som måste göras för att förbättra situationen. Artikeln avslutas med en faktaruta med information om mödradödligheten i världen.

Källor: Sissela Kyle, skådespelare och komiker samt en av RFSU:s mamma-ambassadörer. Beskrivs med ord som den kända, ”en av landets mest populära” och ”förhoppningen är att hon ska väcka opinion i denna viktiga fråga”. Sissela Kyle är en kvinnlig, direkt källa och den enda källan som citeras i texten.

RFSU (Riksförbundet för sexuell upplysning), används som källa i faktarutan. Texten har två faktarutor och skribenten avslutar båda faktarutorna med ”källa: RFSU”. RFSU är en organisation och det går därmed inte att utläsa vem som är upphovsmannen till informationen från RFSU. Informationen från RFSU används indirekt.

De två källor som används i texten är båda auktoritära, Sissela Kyle är en offentlig person och RFSU är en väl etablerad organisation. Berkowitz teori om att de med auktoritet ges störst utrymme i medierna stämmer här.⁵⁸ Dock är den enda könsbestämda källan en kvinna.

Fokus: Artikeln hängs upp på Sissela Kyle och hennes arbete som mamma-ambassadör, den är med andra ord i huvudsak händelseorienterad. Sissela Kyle får representera arbetet för att minska mödradödligheten i världen. Bangladesh, som Sissela Kyle besökt nyligen, och chefen för kvinnokliniken där får representera hur situationen ser ut för kvinnor när det kommer till kvinnovård i u-länder. Ytterst lite fokus läggs på Sissela Kyle i hennes roll som skådespelare och komiker, merparten av den information som förmedlas till läsaren om henne kan kopplas till hennes roll som mamma-ambassadör. Dock innehåller artikeln även en hel del fakta och statistik om mödradödligheten i världen vilket är en bild av det stora hela, tematiskt gestaltat. Skulden för att mödradödligheten är så stor läggs på samhällsnivå, på USA och påven som begränsar informationen kring preventivmedel och abort.

⁵⁸ Berkowitz A., Daniel. *Reporters and their sources*. I *The Handbook of Journalism Studies*. Wahl-Jorgensen, Karin & Hanitzsch, Thomas (red.). 102-115, New York, Routledge, 2009, s.109

Ton: Rakt igenom texten är skribentens expressiva modalitet väldigt säker. På ett enda ställe i texten går det att ana en viss osäkerhet, när skribenten börjar fundera över huruvida Sissela Kyles mamma, Sveriges första professor i kvinnohistoria, kan vara bidragande till att Sissela Kyle som normalt sett inte betraktas som en politiskt engagerad person accepterat uppdraget som mamma-ambassadör. Då använder skribenten sig utav ordet *kanske*. Alla citat som anges i texten avslutas med det neutrala anföringsordet *säger*. Ord som *bristande*, *farlig*, *osäker* och *säker* används i samband med aborter och mödravård. Dessa värdeladdade ord används dock i samband med aborter och mödravård i världen, där risken för kvinnan är betydligt större än i Sverige och säkerheten måste förbättras.

Skulden läggs i Sverige på regeringsnivå, här borde en större del av biståndet avsättas för att förbättra mödrahälsovården i fattiga länder. Skulden för den bristande mödrahälsovården i stort läggs på påven och USA för att de spelar en stor roll i att begränsa informationsspridningen om preventivmedel i världen. Sissela Kyle är den som lägger stor skuld på påven och USA, ingen av dessa röster hörs dock i artikeln utan artikeln är Sissela Kyles plats för att uttrycka sina åsikter.

Tonen i denna text är tillåtande till abort, främst uppmuntrar den dock till bättre mödrahälsovård i stort, där abort är en del. Det är tydligt vilken åsikt skribenten har i denna text, ämnet är dock mödradödlighet, något som det kan antas att journalister världen över unisont tycker är negativt och bör motverkas. När skribenten presenterar statistik över hur många kvinnor som dör i samband med graviditet skriver han "*där slutar cirka en av tio graviditeter så illa*". Skulden för den höga mödradödligheten i världen läggs, genom Sissela Kyle, av skribenten på regeringen i Sverige och USA och påven i världen.

Manifesta budskap: Textens manifesta budskap är att RFSU:s kampanj Unite for women på internationella kvinnodagen ska genomföra en barnvagnsmarsch där bland andra komikern, skådespelaren och mamma-ambassadören Sissela Kyle ska gå med. Barnvagnsmarschen anordnas för att uppmärksamma att något måste göras för att minska mödradödligheten i världen. Sissela Kyle har nyligen varit i Bangladesh för att se hur kvinnor har det där. I Bangladesh, precis som i världens andra fattiga länder är mödradödligheten alldeles för hög. Bättre hälsovård och preventivmedelsinformation behövs, men påven och USA sätter käppar i hjulen för detta.

Latenta budskap: Det latenta budskapet i denna text är att Sissela Kyle är en god och engagerad person, världen måste börja agera precis som hon för att minska mödradödligheten. USA och påvens syn på preventivmedel och kvinnohälsa måste motarbetas.

6.2.6 “Embryo screening raises too many ethical questions”

Irish Independent, 2012-01-20

Av: David Quinn (man). Ledare/krönika.

Sammanfattning av texten: Denna krönika har sin uppkomst i att människor på Irland som genomgår IVF-behandling (konstgjord befruktning) nu kommer att erbjudas diagnostisering av eventuella syndrom hos embryona innan de placeras i livmodern. Abortfrågan har även cirkulerat i irländsk press senaste tiden då en expertgrupp nu har utsetts på uppmaning av Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna för att utreda Irlands abortlagstiftning. Skribenten funderar kring vad som händer med de embryon som exempelvis har Cystisk fibros eller Downs syndrom. Och hur blir det med Paralympics? Varför ifrågasätts Irlands abortlagstiftning när mödradödligheten där är bland de lägsta i världen?

Källor: I denna krönika hänvisar skribenten vid flera tillfällen till uttalanden och åsikter från personer, organisationer och företag. Dock anges inte tydligt var han fått denna information och krönikan är rakt igenom färgad utav skribentens åsikter vilket bidrar till uppfattningen att det är svårt att med säkerhet läsa ut några källor ur denna text. Skribenten hänvisar dock till uttalanden från följande: Beacon Medical Group (en läkarpraktik), Care Fertility (fertilitetsspecialister), Irlands hälsominister James Reilly, Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna, Irish Family Planning Association, Fine Gael (politiskt parti). Det kan dock inte uppfattas som att någon av dessa är källor.

Fokus: Denna krönika gestaltas rakt igenom med tematiska gestaltningar. Problemen som eventuella följder av diagnostisering av sjukdomar innan befruktning och abort gestaltas i generella sammanhang.

Skulden för de problem som avhandlas i texten läggs på samhällsnivå i enighet med Iyengars teori, Storbritannien får skulden för att Irlands abortpolitik ifrågasätts. Irländska Beacon Medical

Group har parat ihop sig med en organisation som är baserad i Storbritannien och nu ska denna organisation erbjuda fosterdiagnostisering.⁵⁹ Storbritanniens abortlagstiftning ses även av pro-choice organisationen Irish Family Planning Association som en god förebild, något som skribenten anser är felaktigt då Storbritannien har en högre mödradödlighet än Irland.

Ton: Skribenten använder modala hjälpverb som *ought - borde* och *must - måste*. Ordet *måste* används i de sammanhang där skribenten skriver om hur den expertgrupp som tillsatts för att utreda Irlands abortlagstiftning måste resonera och hur de måste lägga fram sin utredning. *Borde* används när skribenten skriver att de som är pro-life anser att alla barn som blir till har rätten att födas och när de fötts borde de två personer som gav det liv uppfostra det. Skribenten är överlag tydlig med sin ståndpunkt i frågan och uttrycker sig med säkerhet i det han säger. Journalisten ställer även en mängd retoriska frågor till läsaren.

Ordet *barn* används för att beskriva foster, även i embryo-form kallas fostret för barn. Ordet *foster* används inte alls. För att beskriva abort används orden *abort* och *döda*. När skribenten ska skriva ordet *abortfrågan* skriver han "*the issue of the right to life*". När skribenten skriver om den expertgrupp som ska komma med ett utlåtande om Irlands abortlag skriver han "*If it is honest and objective it will make clear that as it stands Ireland is already the safest place in the world for a woman to have a child*". Den tidigare kvantitativa studien av samtliga publicerade artiklar om abort i Irish Independent har bidragit till förförståelsen att expertgruppen ska granska Irlands abortlag till följd av ett antal uppmärksammade fall där kvinnor önskat genomgå abort men nekats detta på grund av den irländska abortlagstiftningen. Skribenten utelämnar dock helt det faktum att det finns kvinnor som önskar genomgå abort och fokuserar helt på att Irland är ett säkert land att föda barn i då mödradödligheten på Irland är låg. Skribentens inställning är tydligt otillåtande till abort.

Manifesta budskap: Textens manifesta budskap är att fosterdiagnostisering väcker en mängd frågor kring vilka som förtjänar att födas. Och skribentens uppfattning är att alla förtjänar att födas. Den expertgrupp som tillsats för att utreda irländsk abortlag måste ha i åtanke att Irland är ett av de länder som har lägst mödradödlighet och deras utlåtande bör speglas av detta. De

⁵⁹ Strömbäck, Jesper. *Makt, Medier och Samhälle*. Stockholm, SNS Förlag, 2009, s.126-127

ledande politikerna bör inte förändra Irlands abortlag.

Latenta budskap: Textens latenta budskap är att kvinnor som önskar genomgå en abort inte existerar. Allt fokus läggs istället på hur säkert det är att föda barn på Irland.

6.2.7 "Government to vote for more liberal law on abortion"

Irish Independent, 2012-04-19

Av: Fionnan Sheahan och Lise Hand (man och kvinna). Inrikes nyhetstext.

Sammanfattning av texten: Texten handlar om att ett nytt lagförslag lagts fram som möjliggör för kvinnor att genomgå en abort om två läkare avgör att det är en fara för kvinnans liv att behålla barnet. Lagförslaget ska röstas om idag. Regeringen säger att juridiska problem hindrar dem från att ändra abortlagstiftningen. Andra politiska partier ställer sig dock positiva till en förändring av abortlagen, Labour-partiet vill införa en mer tillåtande abortlagstiftning. Artikeln avslutas med att en politiker blivit känslös när han läst upp ett brev från en kvinna som inte haft något annat val än att resa utanför Irlands gränser för att genomgå en abort då det barn hon bar på inte skulle överleva.

Källor: Politikern Ms Daly som lagt fram förslaget om en mildare abortlagstiftning citeras som en kvinnlig direkt källa. Hälsoministern Dr James Reilly som är emot förslaget om en mildare abortlagstiftning citeras som en manlig direkt källa. Det politiska partiet Labour som är för en förändring av abortlagstiftningen i stil med pro-choice uttalar sig som direkt källa. Båda sidor av abortdebatten får komma till tals. Samtliga källor har auktoritet vilket stämmer med Berkowitz teori. En av källorna är kvinna och en är man, den tredje källan är ett politiskt parti.

Fokus: Hela artikeln har händelseorienterat fokus där politikernas nuvarande debatt och nya uttalanden får symbolisera hela den långa politiska debatten kring en potentiell förändring i den irländska abortlagstiftningen. Ingen skuld läggs på någon utan alla får komma till tals och artikeln är mycket objektiv.

Ton: Texten är en redogörelse för vad olika politiker och politiska partier har sagt och gjort.

Skribenternas expressiva modalitet är säker men det som uttrycks är endast redogörelser för sådant som andra har sagt. Då hela artikeln är en redogörelse för vad olika politiker och politiska partier har sagt och gjort uttrycks inga värdeladdade ord i texten. Alla får komma till tals och alla politiker uttrycker sig också väldigt korrekt. *Abort* är det enda ord som används för att beskriva abort.

Artikeln avslutas dock med en redogörelse för att en politiker blivit emotionell när han läst upp ett brev från en kvinna som tvingats resa utomlands för att genomgå en abort efter att hon fått veta att det barn hon bar på inte skulle överleva. Här används ordet *ofödda barn* för att beskriva fostret, dock genomfördes aborten i vecka 24 och kvinnan önskade det inte så ordet barn kan ses som mer passande i detta sammanhang. Möjligtvis kan skribenternas val att avsluta med denna berättelse tyda på en tillåtande ton till abort, åtminstone i situationer där moderns liv är i fara eller fostret inte har någon chans att överleva. Alla citat från källorna avslutas med det neutrala anföringsordet *he/she said - han/hon sade*.

Manifesta budskap: Idag ska politiker rösta om en mer tillåtande abortlag. Inom den irländska politiken finns politiker och politiska partier som är helt emot en ny lagstiftning och anser att abort bör fortsätta vara förbjudet, andra anser att abort bör vara tillåtet om moderns liv är i fara och ytterligare några andra anser att fri abort borde införas på Irland.

Latenta budskap: Texten saknar ett tydligt latent budskap då den är en väldigt neutral redogörelse för vad olika politiker och politiska partier säger och tycker om abortlagstiftningen på Irland.

6.2.8 "Forced abortion for chinese mother who failed to fill form"

Irish Independent 2012-06-15

Av: Malcolm Moore (man), Nyhetstext utrikes, Sektion Utrikesnyheter

Sammanfattning av texten: Artikeln handlar om den kinesiska kvinnan Feng Jianmei som tvingades till abort när hon var gravid i sjunde månaden och omständigheterna kring aborten. Stort fokus läggs på byråkratin och politiken kring fallet, hur myndigheter och familj agerat och hur det gick till. I texten diskuteras ett formulär som skulle ha fyllts i av fyllts i av den gravida kvinnan för att ge henne tillstånd att föda ett andra barn. När formuläret inte blev ifyllt berättar

journalisten att myndigheterna krävt pengar av paret för att låta dem behålla barnet. Texten talar också om att myndigheterna har tvingats erkänna att de utfört aborten. Precis som texten i DN tas den upprörda stämningen bland internetanvändare samt spridningen av fotot på internet.

Källor: Feng Jianmei som tvingats till aborten presenteras med titeln *mamma*, om författaren syftar till att hon är mamma till det aborterade fostret eller dottern hon har sedan tidigare framgår inte. Att Feng presenteras som mamma och inte kvinna eller maka kan tolkas som ett journalistiskt grepp eftersom mamma har en större känslomässig laddning i detta sammanhang. Feng citeras som kvinnlig direkt källa och figurerar även som indirekt källa. Deng Jiayuan, Fengs man, är en manlig direkt källa som presenteras med titeln *make*, inte far eller pappa. Han uttalar sig om hur hans hustru behandlades under aborten "På sjukhuset höll de fast henne". Citatet presenteras med det neutrala anföringsordet *säger*. Sms med oklar avsändare, *påstås* vara från Yuan Fang från den lokala familjeplaneringsbyrån. Sms:et är direktciterat men eftersom avsändaren är osäker kan inte avsändarens kön säkert fastställas, direkt källa.

Yuan Fang från den lokala familjeplaneringsbyrån får utrymme i texten, men bara genom återberättelse av skribenten indirekt källa. Fotot av Feng Jianmei som figurerar på internet och kommentarer på Weibo, motsvarande kinesiska Twitter, används som källor men informationen återberättas av skribenten.

Även om de direktciterade källorna får utrymme i texten framgår det att journalisten inte fått informationen och citaten direkt från källorna. Journalisten har hämtat citat och information från Weibo (kinesisk motsvarighet till Twitter) och organisationen All Girls Allowed, övrig information redovisas inte var den kommer ifrån. Dock framgår det att journalisten befinner sig i Peking, Kina.

Fokus: Texten har en händelseorienterad gestaltning. Huvudfokus är den specifika händelsen med den ofrivilliga aborten som är en sensationell nyhet. Genom att fokusera på händelsen och omständigheterna kring den läggs inte särskilt stort fokus på tematisk gestaltning. Dock kan läsaren själv dra slutsatsen att det som hänt Feng inte är en engångsföreteelse utan något som inträffar i Kina. Skuld läggs på både individ- och samhällsnivå.

Ton: Den expressiva modaliteten är av tvetydigt slag. Författaren till texten uttrycker sig både

med säkerhet och med reservation i texten. Där journalisten skriver återberättande om vad som inträffat uttrycker han sig med säkerhet. När sms:en som påstås komma från Yuan citeras används ord som *apparently- tydligen* och *appears to be- verkar vara* och *allegedly- påstås* vilka uttrycker osäkerhet, detta tolkas som osäkerhet över källans ursprung och trovärdighet. I övrigt finns inga ordval som tyder på reservation eller tveksamhet i texten.

En scen med laddade ordval inleder texten, där beskrivs hur en kinesisk mamma *hölls nere* medan en *dödlig spruta* gavs till hennes sju månader gamla foster. De starka ordvalen tyder på ett starkt ogillande vilket stämmer överens med det sociologiska och ideologiska sammanhang vilket det är skrivet (västerländskt, demokratiskt, katolskt land). Det skrivs också att Feng misslyckats/underlåtit *failed* att fylla i formuläret som skulle ge henne tillåtelse att föda ett andra barn. Journalisten skriver även att anledningen till att Feng *misslyckats/underlåtit* att skriva på formuläret är oklar. Att detta specifika ord används kan tolkas som att viss skuld för det som inträffat läggs på Feng och inte endast på myndigheterna som tvingat henne till aborten.

Både benämningen foster och barn används i texten. Istället för ordet abort används vid ett tillfälle *illegal infanticide* vilket betyder *olagligt barnamord*, detta ordval är starkt laddat och tyder på en otillåtande ton gentemot abort vilket överensstämmer med journalistens sociala och ideologiska sammanhang. Texten har en otillåtande ton till denna specifika abort, men den kan även tolkas som otillåtande till abort i allmänhet då ord som *dödlig spruta* och *olagligt barnamord* används och att beskrivningar om hur Feng *“kände barnet hoppa runt för att sedan bli helt stilla”*.

Manifesta budskap: Kinesisk kvinna blev tvingad till att abortera sitt 7 månader gamla foster, anledningen är att endast ett barn per familj är tillåtet i Kina undantaget par på landsbygden som bara har en dotter och ingen son. Anledningen är också att den utsatta kvinnan inte fyllt i en blankett, men även att myndigheterna missbrukat sin makt.

Latenta budskap: Det mest framträdande latent budskapet rör hur fasansfullt det är att den kinesiska kvinnans bebis blivit tvångsmördad. Ordval och formuleringar framställer abort som negativt och skulden läggs både på familjen som framstår som slarviga och makthavare som framstår som inhumana.

6.2.9 "Tanaiste tries to ease coalition strains over abortion"

Irish independent 2012-07-23

Av: Michael Brennan (man), nyhetstext inrikes, sektion nyheter

Sammanfattning av texten: Artikeln handlar om påfrestningar inom koalitionsregeringen mellan partierna Fine Gael och Labour och hur ledaren för koalitionsregeringen Eamon Gilmore (Tanaiste Eamon Gilmore) försöker släta över och minska meningsskiljaktigheterna som finns inom regeringen vad gäller abortfrågan. Labour är för en liberalisering av abortlagen som skulle innebära att abort tillåts om kvinnans liv är i fara av medicinska skäl eller att hon är självmordsbenägen. Fine Gael ställer sig emot det förslaget. I artikeln ingår även en summering av debattens ursprung, domen i *the X-case* för 20 år sedan, där en 14 årig flicka fick rätt till abort efter en våldtäkt som resulterade i att hon blev gravid. Eftersom flickan var självmordsbenägen bedömde rätten att graviditeten orsakade en överhängande risk för hennes liv och hon tillåts göra abort. En expertgrupp har tillsats för att utreda och komma med en rekommendation kring hur Irland bör fortskrida med sin abortlagstiftning.

Källor: Tanaiste Eamon Gilmore presenteras på ett neutralt sätt med sin politiska titel och namn. Han direktciteras i texten som en manlig direkt källa och representerar hela koalitionsregeringen. Minister Kathleen Lynch från Labour presenteras på ett neutralt sätt med sin politiska titel och namn. Hon direktciteras i texten som en kvinnlig direkt källa och får representera Labours ståndpunkt i abortfrågan. Politiker Regina Doherty från Fine Gael presenteras på ett neutralt sätt med sin politiska titel och namn. Hon direktciteras och representerar Fine Gaels syn på abortfrågan. Europadomstolen figurerar i texten genom återberättelser av journalisten i en informerande textruta, indirekt källa

Alla citat i texten är officiella uttalanden som inte är riktade enbart till journalisten. Att alla källor i texten är politiker stämmer överens med Berkowitz teori om att auktoritära personer oftare får uttala sig i medierna.⁶⁰ Dock är två av de tre direkta källorna kvinnor.

Fokus: Texten har en händelseorienterad gestaltning då den utgår från uttalanden som gjorts

⁶⁰ Berkowitz A., Daniel. *Reporters and their sources .I The Handbook of Journalism Studies*. Wahl-Jorgensen, Karin & Hanitzsch, Thomas (red.). 102-115, New York, Routledge, 2009, s.109

kvällen innan om en aktuell konflikt inom regeringen. Även om journalisten beskriver att debatten pågått i 20 år fokuseras texten på den nuvarande konflikten och vad politikerna nu säger i ärendet. Dock är den informerande återblicken beskriven med en tematisk gestaltning.

Ton: Journalisten använder sig inte av några reserverande ord utan använder ett språk som visar på en säkerhet i ämnet. Texten bygger till stor del på citaten. Eamon Gilmores och Regina Dohertys citat presenteras med det neutrala anföringsordet *säger*. Kathleen Lynchs citat presenteras med det starkare anföringsordet *insisterar*. Journalisten skriver i texten att Irländska kvinnor *fortfarande* reser till England för att genomföra aborter, trots att det teoretiskt sett borde vara lagligt med abort på Irland om kvinnans liv är i fara. I samma stycke skriver journalisten att *“sex efterföljande regeringar inte har genomfört lagändringen”*. Detta kan tolkas som att journalisten anser att lagen borde ändras och att alla kvinnor inte borde behöva resa för abort. Det är svårt att utläsa en tillåtande eller otillåtande ton i texten då representanter både för och emot får uttala sig och väldigt få laddade ord används. Att två representanter från Labour (som är för en mer liberal lagstiftning) får uttala sig kan tolkas som en något mer tillåtande ton, dock uttrycker inte regeringsledaren från Labour någon åsikt i frågan.

Manifesta budskap: Det råder meningsskiljaktigheter inom koalitionsregeringen om hur abortlagstiftningen ska se ut. Ledaren för regeringen försöker uppvisa en enad front och uttalar ingen åsikt i frågan utan refererar till att det är en känslig fråga och uppmanar alla att vänta på ett utlåtande av en tillsatt expertgrupp och menar att det är för tidigt att spekulera. Expertgruppen ska komma med ett utlåtande i september.

Latenta budskap: Det är svårt att utläsa ett latent budskap eftersom journalisten framstår som väldigt neutral. Viss frustration kan utläsas då journalisten påpekar att debatten pågått länge utan att något beslut fattats i abortfrågan samt av att vissa laddade ord återfinns i texten.

6.2.10 “Lets finally talk about abortion with some calm”

Irish Independent 2012-04-21

Av: Alison O’Connor (kvinna), Krönika/Ledare inrikes, Sektion Kommentarer

Sammanfattning av texten: Journalisten tar upp debatten kring abortfrågan och uttrycker sig positivt till att den senaste veckan innefattat mer en mer sansad diskussion kring abort vad hon tidigare upplevt på Irland. Hon exemplifierar med fyra kvinnor som pratat om sina aborter av sjuka barn på tv och andra kvinnors berättelser som hon bevittnat, hon tar också upp Catlin Morans bok *How to be a woman*. Journalisten uttrycker sig även positivt om politiker från Socialistpartiet och negativt om pro-choice-grupper.

Källor: Skribenten refererar till Catlin Morans självbiografiska bok som den bästa hon läst i år och att berättelsen om hennes abort etsat sig fast i hennes minne. Hon direktciterar Moran ur boken och skriver att hennes ord och tankar kring aborten är *utmanande* för irländska läsare. Andra personer figurerar i texten men inte som källor, dessa är fyra kvinnor som i TV berättat om sina aborter som de gjort utomlands efter att de fått veta att barnen skulle dö strax efter födseln. Skribenten uttrycker medkänsla och sorg för att dessa kvinnor som redan befann sig i en hemsk situation var tvungna att lämna landet för att göra abort. Alison O'Connor berömmar Socialistpolitikern Clare Daly och hennes kollegor som tagit fram ett lagförslag för abort när kvinnans liv är i fara. Skribenten nämner även pro-life-rörelsen och ifrågasätter deras resonemang med att påpeka att de känner större empati för det ofödda fostret än för kvinnan som bär det.

Fokus: Texten har i huvudsak en tematisk gestaltning, texten hängs inte upp på en specifik händelse. Skribenten tar hjälp av flera olika exempel och personer för att framföra sin åsikt i abortfrågan. De olika exemplen har en mer händelseorienterad gestaltning men de blir alla bara en del i helheten. Enligt Iyengars teori påverkar en tematisk gestaltning läsaren att lägga ansvar på samhällsstrukturer snarare än specifika individer.⁶¹ I denna text kan det tolkas som ett medvetet grepp av journalisten för att mana läsaren att ifrågasätta de befästa strukturer som finns i det irländska samhället.

Ton: Skribentens expressiva modalitet är av sanning och säkerhet. Hon använder ett språk som antyder att hon är säker på sin sak, inga tvekande ord tyder på att hon vill reservera sig i någonting hon skriver. Eftersom det är en tyckande text visar detta på att skribenten är säker i sin

⁶¹ Strömbäck, Jesper. *Makt, Medier och Samhälle*. Stockholm, SNS Förlag, 2009, s.126-127

åsiikt. En hel del laddade ord och målande beskrivningar används i texten, vilka pekar på skribentens åsikter. Kvinnorna var *tvungna* att resa ut ur landet för att göra en abort, de *lämnas* att själva ordna abort, "*de får inte ens en remiss från en läkare*". Denna typ av ord avslöjar Alison O'Connors inställning. Hon målar även upp en scen där hon beskriver hur kvinnorna "*i smärtor och blödande efter ingreppet, ofta tvingas vandra runt i timmar någonstans som Manchester eller London, väntande på ett flyg hem*". Skribenten uttrycker ilska över att extra börda läggs på dessa kvinnor som redan är under stor påfrestning. Skribenten tar inte bara tar upp diskussionen kring vissa typer av aborter. Hon problematiserar även hur det på Irland skiljs mellan "bra" och "dåliga" aborter, och tar upp möjligheten till abort även när inte mammans eller fostrets liv är i fara. Hon utmanar den Irländska synen på abort genom att citera den abortliberala Catlin Moran, en amerikansk gift kvinna med två barn som gjort abort och utan skam eller ångest berättar varför i sin bok *How to be a woman*. Texten har en tillåtande ton till abort, inte bara vissa aborter utan abort i allmänhet, något som inte stämmer överens med det sociala och ideologiska sammanhang som är Irland.⁶²

Manifesta och latent budskap: Det manifesta och latent budskapet är detsamma i denna text, och andemeningen är: Vi måste våga ta tag i abortfrågan, och göra det på ett lugnt och sansat sätt. Politikerna är fega om det inte tar tag i frågan, och ändrar lagstiftningen. De gravida kvinnorna som vill genomgå abort förtjänar bättre vård och vi måste akta oss för att fördöma kvinnor som aborterar även om inte deras eget eller fostrets liv är i fara.

7. DISKUSSION

På följande sidor diskuteras studiens resultat uppdelat på källor, fokus, ton samt manifesta och latent budskap. Slutligen följer en sammanfattning av diskussionen och förslag till framtida forskning.

7.1 Källor

Sammantaget dominerar politiker och politiska partier som källor i de analyserade artiklarna i de båda tidningarna. Dominansen av politiska källor är dock tydligare i Irish Independent än i

⁶² Hellspång, Lennart & Ledin Per. *Vägar genom texten. Handbok i brukstextanalys*. Lund, Studentlitteratur, 1997, s.259-263

Dagens Nyheter. I Dagens Nyheter var flest direktciterade källor kända personer inom nöjesbranschen, denna typ av källa återfanns inte alls i artiklarna från Irish Independent. Skillnaden i användandet av kända nöjesprofiler som källor kan antas höra samman med den skilda abortsynen i respektive land. Att kända personer används som källor i artiklar om abort i Dagens Nyheter kan sannolikt härledas till att abort är mer socialt accepterat i Sverige. Att politiska källor är så tydligt dominerade i de artiklar som har analyserats ur Irish Independent kan antas hänga samman med att abort är en högst aktuell och omdiskuterad politisk fråga på Irland. Att källanvändandet i så stor utsträckning domineras av politiska källor kan dock enligt Berkowitz⁶³ bidra till att de politiska makthavarnas syn på abort favoriseras, detta får i sin tur följden att det är makthavarnas syn på abort som förmedlas till medborgarna. Detta är något som i sin tur motstrider Kovach och Rosenstiels riktlinjer för journalister, att vara fristående från de som bevakas samt att journalistens första lojalitet är till medborgarna.⁶⁴ Användandet av källor i båda tidningarna möter väl Berkowitz teori om att auktoriteter i samhället, i dessa fallen politiska och kända källor, används mer frekvent som källor.⁶⁵

Carol Lee Bacchi menar att faktorer som ett lands seder och historia påverkar synen på ett problem⁶⁶, denna teori kan skönjas i användandet av källor i såväl Dagens Nyheter som Irish Independent. I Sverige är abort både lagligt och vanligt förekommande, därmed är det socialt godkänt att uttala sig om abort och kända personer blir de som citeras i störst utsträckning i Dagens Nyheter. På Irland är abort olagligt och diskussioner kring huruvida abortlagstiftningen borde ändras förs konstant bland de politiska makthavarna, därmed är det just politiker och politiska partier som citeras i störst utsträckning i Irish Independent. Att skönlitterära källor är vanligare i Dagens Nyheter kan även det tolkas som en mer avslappnad inställning till abort. Två präster/kyrkliga representanter direktciteras i Irish independent, dessutom direktciteras påven vid ett tillfälle. Att dessa personer får uttala sig i abortfrågan visar även det att skillnaderna i sociala

⁶³ Berkowitz A., Daniel. *Reporters and their sources*. I *The Handbook of Journalism Studies*. Wahl-Jorgensen, Karin & Hanitzsch, Thomas (red.). 102-115, New York, Routledge, 2009, s.102-103

⁶⁴ Kovach, Bill & Rosenstiel, Tom. *The Elements of journalism*, andra upplagan. New York, Three Rivers Press, 2007, insidan av pärmen

⁶⁵ Berkowitz A., Daniel. *Reporters and their sources*. I *The Handbook of Journalism Studies*. Wahl-Jorgensen, Karin & Hanitzsch, Thomas (red.). 102-115, New York, Routledge, 2009, s.102-103 & 109

⁶⁶ Bacchi, Carol Lee. *Women, Policy and Politics: The Construction of Policy Problems*. London, SAGE Publications Ltd., 1999, s.7-14

och ideologiska sammanhang påverkar källorna. I Dagens Nyheter citerades inte någon kyrklig representant.⁶⁷

7.2 Fokus

Av artiklarna som analyserats ur Dagens Nyheter hade tre händelseorienterade gestaltningar och två tematiska gestaltningar. Dock hade alla, med varierande mängd, inslag av den andra gestaltningsformen. Även artiklarna ur Irish Independent gestaltades händelseorienterat tre gånger och tematiskt två gånger. Dock hade endast två av dessa artiklar, en med händelseorienterad och en med tematisk gestaltning, inslag av den andra gestaltningsformen. Enligt Iyengar går det med hjälp av begreppen händelseorienterad och tematisk gestaltning att avgöra om skulden för ett problem läggs på individnivå eller samhällsnivå.⁶⁸ Iyengars teori stämde in på merparten av de texter som analyserades. Tre texter från respektive tidning lade skulden på samhällsnivå, en text från Dagens Nyheter lägger skulden på individnivå. En text från varje tidning lägger skulden på både samhälls- och individnivå. Och en text från Irish Independent lägger ingen tydlig skuld alls. Ur detta går det alltså att dra slutsatsen att journalisterna på Dagens Nyheter och Irish Independent gestaltar sina texter på liknande sätt och på så sätt även skuldbelägger på liknande sätt.

Att skulden för de problem som finns kring abort läggs på individnivå, på enskilda personer, är ytterst ovanligt i de texter som har analyserats. Istället läggs skulden på samhällsnivå i merparten av texterna, närmare bestämt på de som styr samhället; politiker, partier, USA och påven. Den enda texten som helt lägger skulden på individnivå är en krönika/ledare ur Dagens Nyheter som lägger skulden på ett par korrupta partiledare, med andra ord kan denna text tolkas som att den har samma ursprung som övriga texter och i förlängningen lägger skulden på samhällets makthavare. Detta resultat kan tolkas som att svenska och irländska journalister, trots olika ursprung och utgångspunkter, ser på problemet abort på liknande sätt. Att abort inte är något som den enskilda personen kan hållas till svars för utan att ansvaret för att abortproblemet handskas med på "rätt" sätt ligger på de som styr samhället. Det som skiljer sig åt är istället de olika tolkningarna som finns för vad som är "rätt" sätt att handskas med problemet på.

⁶⁷ Hellspång, Lennart & Ledin Per. *Vägar genom texten. Handbok i brukstextanalys*. Lund, Studentlitteratur, 1997, s.259-263

⁶⁸ Strömbäck, Jesper. *Makt, Medier och Samhälle*. Stockholm, SNS Förlag, 2009, s.126-127

7.3 Ton

Texterna i Dagens Nyheter har generellt en mer tillåtande ton till abort vilket kan utläsas genom flera olika faktorer. Ordet barn i stället för foster används i större utsträckning i Irish Independent än i Dagens Nyheter, foster är mer neutralt än barn som har en större känslomässig laddning.⁶⁹ Starka, värdeladdade ord kring abort används oftare i de irländska texterna.⁷⁰ Orden “*olagligt barnamord*” och “*mord*” används för att beskriva abort i två av de fem analyserade texterna ur Irish Independent. I Dagens Nyheter används orden “*rensas ut i fosterlivet*” och “*gröpas ur livmodern*” i en av texterna, men abort beskrivs inte i någon av dem som mord. Både ordet “*mord*” och “*gröpas ur livmodern*” används i texter som berör selektiva aborter, om möjligheten till abort på grund av exempelvis en diagnos hos fostret. Selektiva aborter är mer kontroversiella vilket till synes frambringar starkare ordval både hos den irländska och svenska skribenten. När abort kopplas samman med fosterdiagnostisering uppstår en etisk gråzon vilket leder till en annan typ av rapportering. I texten som berör detta i Dagens Nyheter återfinns ordval som liknar texterna i Irish Independent, vilket kan tolkas som att laddade ordval hänger samman med hur etiskt känsligt ett ämne är. Den otillåtande tonen till denna typ av aborter i dessa texter kan tänkas påverka läsaren till en mer otillåtande syn på aborter överlag.

Uttrycket “*olagligt barnamord*” användes i en artikel i Irish Times om den kinesiska kvinnan Feng Jianmei som tvingades till abort i sjunde månaden, den texten är en nyhetsartikel. I Dagens Nyheter berörs samma ämne i en krönika/ledare, här används också starkt laddade ord, till exempel “*blodigt foster*”. Trots att detta är en typ av text som lämnar utrymme för mer personligt tyckande används de neutrala orden foster och abort genomgående i denna text. Ordvalen i den irländska artikeln tyder på starkare upprörda känslor gällande aborten, de speglar det sociala och ideologiska sammanhang i vilket texten är skriven.⁷¹

Texterna i Irish Independent är av varierande karaktär där tonen i vissa fall är tillåtande och i andra otillåtande till abort. När tonen är tillåtande är den ändå reserverad till helt fri abort, och endast abort när kvinnans liv är i fara står på agendan. Krönikan/ledaren “*Lets finally talk about*

⁶⁹ Nilsson, Ove. *Fosterutveckling*. I *Nationalencyklopedin*.<http://www.ne.se/lang/fosterutveckling> (hämtad 2012-12-14)

⁷⁰ Bygdeman, Marc & Malmquist, Jörgen. *Abort*. I *Nationalencyklopedin*.<http://www.ne.se/lang/abort> (hämtad 2012-12-14)

⁷¹ Hellspång, Lennart & Ledin Per. *Vägar genom texten. Handbok i brukstextanalys*. Lund, Studentlitteratur, 1997, s.259-263

abortion with some calm” är ovanlig då den diskuterar möjligheten till abort som kvinnans egna val, oberoende av om hennes liv svävar i fara eller inte. Att denna text publiceras i samma tidning som den konservativa och starkt abortkritiska krönikan/ledaren *“Embryo screening raises too many ethical questions”* tyder på en större åsiktsbredd i Irish Independent än vad som återfinns i Dagens Nyheter. Detta val av publicerade texter speglar i sin tur det breda spektrum av uttalade åsikter i det Irländska samhället.

7.4 Manifesta- och latenta budskap

Två nyhetstexter ur Irish Independent, *“Government to vote for more liberal law on abortion”* och *“Tanaiste tries to ease coalition strains over abortion”* tolkas vara så neutralt skrivna att de saknar ett tydligt latent budskap. Dessa två texter kan anses vara de som främst möter den journalistiska objektiviteten. Strömbäck menar att journalistisk objektivitet är ouppnåeligt men att journalister bör tillämpa metoder som minskar risken för att det journalistiska innehållet präglas av egna eller andras tolkningar av verkligheten.⁷² Denna strävan är inte lika tydlig i övriga nyhetsartiklar som samtliga uttrycker varierande mängd latenta åsikter såväl för som emot abort. Att de två mest objektiva texterna är irländska kan möjligen tyda på en tydligare ansträngning av de irländska journalisterna att hålla sig objektiva då ämnet abort är känsligare där. I Sverige finns en allmän acceptans kring abort vilket kan vara anledningen till att latenta budskap som bekräftar detta synsätt används av svenska journalister. Det latenta budskapet som finns i samtliga texter ur Dagens Nyheter är ett budskap som bekräftar den abortsyn som finns i Sverige idag.

Av de fyra krönikor/ledare som analyserats saknar tre latent budskap, eller det latenta budskapet är så tydligt att det kan anses vara manifest. En krönika/ledare i Irish Independent *“Embryo screening raises too many ethical questions”* anses ha ett latent budskap, denna text som är starkt kritisk till fosterdiagnostisering innehåller det latenta budskapet att kvinnor som önskar genomgå en abort inte är relevanta att ta i beaktande inför en eventuell lagändring. Skribenten fokuserar istället enbart på att redogöra för läsaren hur säkert det är att vara gravid på Irland - och på att Irlands goda mödravård är anledning till att inte tillåta abort. Att denna krönika/ledare har både ett manifest- och ett latent budskap kan hänga samman med att texten precis som övriga

⁷² Strömbäck, Jesper. *Medierna som fjärde statsmakt - en studie av begreppet granskande journalistik*. Studier i politisk kommunikation, nr 1. Sundsvall, Demokratiinstitutet, 2003, s.14, ISBN DMI-FoU-29-SE

krönikor/ledare har ett tydligt första budskap men att denna specifika skribent har en mycket otillåtande syn på abort vilket förs till sin spets i det latenta budskapet.

7.5 Sammanfattning

Att abort är en aktuell och omdiskuterad fråga på Irland framgår tydligt i hur Irlands största dagstidning Irish Independent rapporterar om abort. Att det under den undersökta perioden publicerades mer än dubbelt så många artiklar som rörde abort i Irish Independent än i Dagens Nyheter är en tydlig första inblick i ämnets aktualitet. Att en större procentuell del av inrikes krönikor/ledare skrivs i ämnet på Irland än i Sverige bekräftar ytterligare aktualiteten, abort är ett ämne som det tycks mycket om på Irland. Att majoriteten av texterna i Dagens Nyheter har utrikesfokus bekräftar hur lite av en inrikespolitisk fråga abort är i Sverige. Denna studie har även visat att abort trots att det i praktiken är olagligt på Irland inte är tabu i den irländska pressen. Journalister, och irländare i läsargenererat material, vågar diskutera och syna abortfrågan trots att abort betraktas som ett brott och en synd utav många. De källor som används i Irish Independent förstärker bilden av att abort är ett omdiskuterat politiskt ämne. Spridningen av källorna i Dagens Nyheter samt det frekventa användandet av kändisar som källor visar på hur frågan är mindre laddad i Sverige.

Journalisterna på respektive tidning rapporterar i större utsträckning utifrån sin sociala och ideologiska tillhörighet än utifrån de pressetiska reglerna. Både den kvantitativa och den kvalitativa analysen tyder på att de allmänna värderingar som finns i landet har stor inverkan på hur tidningarna rapporterar om abort. Studien har också visat att Irish Independent visar ett bredare spektrum av åsikter kring abort då de publicerar texter som försvarar den rådande abortlagen, texter som är kritiska till abortlagen och i enstaka fall även texter kring tillåtandet av fri abort. De texter som analyserats ur Dagens Nyheter är mer likriktade, bland samtliga texter återfanns ingen tydligt abortkritisk text.

Det finns inte enbart skillnader när det kommer till de irländska och svenska journalisternas rapportering om abort. I båda tidningarna är journalisterna mindre benägna att skuldbelägga enskilda individer och mer benägna att lägga skuld på makthavare eller samhällsstrukturer i texter om abort. Det som skiljer sig åt är istället journalisternas olika syn på hur abortfrågan ska

handskas med. De svenska journalisternas sätt att rapportera om abort skiftar även till att bli mer likt de irländska journalisternas rapportering när ämnet blir fosterdiagnostisering.

Fosterdiagnostik med abort som en potentiell följd gör att ämnet förflyttas in i en mer etisk gråzon vilket förändrar den journalistiska rapporteringen.

Studien har utförts under en avgränsad period och på ett avgränsat material. Detta begränsar i sin tur vilka slutsatser som går att dra. Vid analys av ett större material skulle fler slutsatser kunna dras och de slutsatser som denna studie dragit skulle kunna stärkas.

7.6 Framtida forskning

Denna studie har visat att journalister på Irland generellt har en mer otillåtande ton till abort än journalister i Sverige. Detta kan antas hänga samman med att abort är en mer etisk fråga på Irland. En del av de texter som har analyserats berör en av abortfrågans systerfrågor - fosterdiagnostisering. Vetskapen om att barnet du bär på har något syndrom innebär inte att abort är en självklarhet men för vissa kan abort vara ett alternativ. Frågan om fosterdiagnostik är inte lika självklar i Sverige som frågan om abort. Analysen av de artiklar som rör fosterdiagnostik i denna studie tyder på att journalistens sätt att skriva förändras när ämnet blir mer etiskt känsligt. Att studera hur svenska journalister skriver om mer känsliga frågor så som fosterdiagnostisering skulle ytterligare belysa journalistikens förhållningssätt till "problemfrågor".

Fortsatta studier i hur irländska journalister rapporterar om abortfrågan skulle vara av intresse om Irland i framtiden skulle liberalisera sin lagstiftning. Förändras journalistens rapportering om abort om lagstiftningen förändras? Av samma anledning vore det intressant att undersöka hur svenska journalister rapporterat historiskt om abort. Hur såg rapporteringen ut i Sverige när abort inte var lagligt? En sådan studie skulle kunna bidra med kunskap till hur rapporteringen utvecklats till hur den ser ut idag.

Fortsatt skulle det vara intressant att titta på hur stort inflytande dagstidningarna har på den politiska dagordningen. Väcker journalister politisk debatt kring abortfrågan genom att skriva om ämnet, eller är det tvärt om, påverkar politikerna journalisterna att skriva om abort genom diskutera abortfrågan? Vad kommer först, den journalistiska eller politiska debatten?

8. REFERENSER

8.1 Tryckta källor

Bacchi, Carol Lee. *Women, Policy and Politics: The Construction of Policy Problems*. London, SAGE Publications Ltd., 1999

Berkowitz A., Daniel. *Reporters and their sources*. I *The Handbook of Journalism Studies*. Wahl-Jorgensen, Karin & Hanitzsch, Thomas (red.). 102-115, New York, Routledge, 2009

Esaiasson, Peter & Gilljam, Mikael & Oscarsson, Henrik & Lena Wängnerud. *Metodpraktikan. Konsten att studera samhälle, individ och marknad*, fjärde upplagan. Stockholm, Nordstedts juridik, 2012

Fairclough, Norman. *Language and power*, andra upplagan. Essex, Pearson Education Limited, 2001

Fuler, Louise. *Catholicism in Twentieth-Century Ireland: From "an Atmosphere Steeped in the Faith" to à la Carte Catholicism*. I *Journal of religion in Europe*, Volume 5, Number 4, 2012, 484-513. BRILL

Hellspong, Lennart & Ledin, Per. *Vägar genom texten. Handbok i brukstextanalys*. Lund, Studentlitteratur, 1997

Kovach, Bill & Rosenstiel, Tom. *The Elements of Journalism*, andra upplagan. New York, Three rivers press, 2007

Lennerhed, Lena. *Historier om ett brott - illegala aborter i Sverige på 1900-talet*. Stockholm, Bokförlaget Atlas, 2008

Persson, Elisabeth. *Medicinsk praktik. I Erfarenheter och egna val. En bok om abort*. Pehrsson, Anna-Lena (red.). 25-37, Stockholm, Förlagshuset Gothia, 2000

Strömbäck, Jesper. *Makt, Medier och Samhälle*. Stockholm, SNS Förlag, 2009

Strömbäck, Jesper. *Medierna som fjärde statsmakt - en studie av begreppet granskande journalistik*. Studier i politisk kommunikation, nr 1. Sundsvall, Demokratiinstitutet, 2003, s.14, ISRN DMI-FoU-29-SE

Vängby, Staffan. Svensk lagstiftning. I *Erfarenheter och egna val*. Gustafsson, Barbro & Helmius, Gisela & Lennerhed, Lena & Persson, Elisabeth (red.), 71-77. Stockholm, Förlagshuset Gothia, 2000

8.2 Uppslagsverk

Bygdeman, Marc & Malmquist, Jörgen. *Abort*. I *Nationalencyklopedin*.

<http://www.ne.se/lang/abort>

Nilsson, Ove. *Fosterutveckling*. I *Nationalencyklopedin*.

<http://www.ne.se/lang/fosterutveckling>

8.3 Elektroniska källor

Dagens Nyheter, Information om DN, Korta fakta, uppdaterad 2010-05-

04, <http://www.dn.se/innfoo/info---hem/korta-fakta>

Irish News Archive, Irish Independent & Sunday

Independent, <http://www.irishnewsarchive.com/irish-independent.php>

National Newspapers of Ireland. NNI,

Circulation. http://www.nni.ie/v2/broad/portal.php?content=../_includes/circulation.php

TS. TS, Mediefakta och upplagor, Dagens Nyheter.

2012. <http://www.ts.se/Mediefakta/Index.aspx?mc=000448>

Vårdguiden. Vårdguiden, Sjukdomar och råd, Abort. 2011-05-16.

<http://www.varldguiden.se/Sjukdomar-och-rad/Omraden/Behandlingar/Abort/>

8.4 Rapporter

A5-0223/2002. Europaparlamentet. Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhetsfrågor.

Betänkande om sexuella rättigheter och reproduktiv hälsa.

SOU 2005:90. Utredningen om utländska aborter. *Abort i Sverige - Betänkande av Utredningen om utländska aborter*. Stockholm, Fritze.

8.5 Artiklar

Brennan, Michael. *Tánaiste tries to ease coalition strains over abortion*. Irish Independent,

2012-07-23

8.6 Religiös text

Schwenzer, Gerhard & Arborelius, Anders & Kozon, Czeslaw & Gijzen, B.M. Johannes & Goebel, Gerhard & Müller, Georg & Aarts Johannes & Kenney, William & Martensen, Hans & Brandenburg, Hubertus. *Att värna om livet – Herdabrev från de nordiska katolska biskoparna om det ofödda barnets värdighet*. Göteborg, 1999

9. BILAGA

Bilaga 1: Kodschema

V1 ID

V2 Kodar ID

1 Emelie

2 Matilda

V3 Kodardatum

V4 Publiceringsdatum

V5 Tidning

1 Dagens Nyheter

2 Irish Independent

V6 Artikeltyp

1 Nyhetstext inrikes

2 Nyhetstext utrikes

3 Krönika/ledare inrikes

4 Krönika/ledare utrikes

5 Intervju/porträtt

6 Enkät/läsargenererat material

7 Recension

8 Övrigt

V7 Artikelförfattarens kön

1 Man

2 Kvinna

3 Man och kvinna

4 Går ej att avgöra

V8 Artikelförfattarens namn

V9 Direkt Källa: Påven / Vatikanen

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V10 Direkt Källa: Expert (forskare, professor)

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V11 Direkt Källa: Vårdpersonal för abort

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V12 Direkt Källa: Vårdpersonal mot abort

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V13 Direkt Källa: Gravid kvinna som vill behålla barnet

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V14 Direkt Källa: Gravid kvinna som vill genomgå abort

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V15 Direkt Källa: Kvinna som genomgått framkallad abort

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V16 Direkt Källa: Man, eller annan nära anhörig med personlig erfarenhet av abort

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V17 Direkt Källa: Kyrklig representant

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V18 Direkt Källa: Medborgare utan personlig erfarenhet av abort

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V19 Direkt Källa: Övrigt

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V20 Direkt Källa: Annat medium (samt video, sociala medier)

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V21 Direkt Källa: Egna mediet

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V22 Direkt Källa: Politiker /parti /regering

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V23 Direkt Källa: Forskning/studie

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V24 Direkt Källa: Organisation (Både för och emot abort, även enskilda personer ur organisationen)

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V25 Direkt Källa: Offentlig person, nöje

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V26 Direkt Källa: medicinsk institution (Vårdguiden, Irish Medical Council, Care Quality Commission)

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V27 Direkt Källa: Lagtext / domslut (rättslig text)

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V28 Direkt källa: Rättsväsendet (polis, advokat, domare)

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V29 Direkt källa: Skönlitterär bok/ biografi / film / tv-serie

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V30 Direkt källa: Europadomstolen / Europeiska konventionen

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V31 Direkt källa: Statistikbyrå (Scb, Central Statistics Office)

1 Förekommer

2 Förekommer inte

V32 Indirekt Källa: Påven / Vatikanen

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V33 Indirekt Källa: Expert (forskare, professor)

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V34 Indirekt Källa: Vårdpersonal för abort

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V35 Indirekt Källa: Vårdpersonal mot abort

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V36 Indirekt Källa: Gravid kvinna som vill behålla barnet

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V37 Indirekt Källa: Gravid kvinna som vill genomgå abort

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V38 Indirekt Källa: Kvinna som genomgått framkallad abort

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V39 Indirekt Källa: Man eller annan nära anhörig med personlig erfarenhet av abort

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V40 Indirekt Källa: Kyrklig representant

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V41 Indirekt Källa: Medborgare utan personlig erfarenhet av abort

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V42 Indirekt Källa: Övrigt

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V43 Indirekt Källa: Annat medium (samt video, sociala medier)

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V44 Indirekt Källa: Egna mediet

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V45 Indirekt Källa: Politiker / parti /regering

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V46 Indirekt Källa: Forskning/studie

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V47 Indirekt Källa: Organisation (Både för och emot abort, även enskilda personer ur organisationen)

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V48 Indirekt Källa: Offentlig person, nöje

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V49 Indirekt Källa: medicinsk institution (Vårdguiden, Irish Medical Council, Care Quality Commission)

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V50 Indirekt källa: Lagtext / domslut (rättslig text)

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V51 Indirekt källa: Rättsväsendet (polis, advokat, domare)

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V52 Indirekt källa: Skönlitterär bok / biografi / film / tv-serie

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V53 Indirekt källa: Europadomstolen /Europeiska konventionen

1 Förekommer

0 Förekommer inte

V54 Indirekt källa: Statistikbyrå (Scb, Central Statistics Office)

1 Förekommer

2 Förekommer inte

V55 Artikelns huvudfokus

1 Abort

2 Annat

V56 Kommentar